

**SZIVÁRVÁNY ÓVODA
RÁCKEVE**

**TEVÉKENYSÉGGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI
PROGRAMJA**

2010.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető

1. Az óvoda adatai
2. Bemutakozás
  - 2.1. Általános ismertető
    - 2.1.1. Az óvoda személyi feltételei
    - 2.1.2. Az óvoda tárgyi feltételei
    - 2.1.3. Óvodai eszközrendszerünk
  - 2.2. Tagintézmények helyzetképe
    - 2.2.1. Központi Óvoda
    - 2.2.2. 1. Sz. Ifjúság úti tagóvoda
    - 2.2.3. 4. Sz. Iskola úti tagóvoda
    - 2.2.4. 5. Sz. Dömsödi úti Óvoda
    - 2.2.5. Lórévi Szerb Nemzetiségi Tagóvoda
3. Az óvoda nevelési koncepciója
  - 3.1. Gyermekképünk
  - 3.2. Óvodaképünk
  - 3.3. Alapelveink
  - 3.4. Célunk
    - 3.4.1. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében
    - 3.4.2. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében
    - 3.4.3. A képességek szerepe a nevelési cél elérése érdekében
  - 3.5. Alapvető feladataink
  - 3.6. Speciális részfeladatok
    - 3.6.1. Központi Óvoda
    - 3.6.2. 1. Sz. Ifjúság úti tagóvoda
    - 3.6.3. 4. Sz. Iskola úti tagóvoda
    - 3.6.4. Lórévi Szerb Nemzetiségi Óvoda
    - 3.6.5. 5. Sz. Dömsödi úti Óvoda
4. A tudatos fejlesztés feltételei
5. Képességfejlesztés területei (a fejlesztés tartalma)
  - 5.1. Játék és tanulási tevékenység
    - 5.1.1. Játék
    - 5.1.2. Tevékenységekben megvalósuló tanulás
  - 5.2. Társas, közösségi tevékenység
  - 5.3. Munkatevékenység
  - 5.4. Szabadidős tevékenység
6. Komplex foglalkozások
  - 6.1. A társadalmi érintkezést megalapozó foglalkozások
    - 6.1.1. Anyanyelv
    - 6.1.2. Matematika

- 6.2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások
  - 6.2.1. Természet-társadalom-ember (A külső világ tevékeny megismerése)
  - 6.2.2. Születéstől-felnőttkorig
  - 6.2.3. Művészeti tevékenységek
- 6.3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek
  - 6.3.1. Mindennapi testnevelés

- 7. A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére
  - 7.1. Testi szükségletek, egészséges testi fejlődés terén
  - 7.2. Játék és tanulás terén
  - 7.3. Társas kapcsolatok alakulása terén
  - 7.4. Munkatevékenység terén

- 8. Az Óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei, jeles napjai
  - 8.1. Ünnepek
  - 8.2. Jeles napok
  - 8.3. Egyéb rendezvények

- 9. Az óvodai élet megszervezése, dokumentálás
  - 9.1. Az óvoda csoportszerkezete
  - 9.2. Időkeretek
  - 9.3. A nevelőmunka dokumentálása

- 10. Az óvoda kapcsolatai
  - 10.1. Óvoda-család kapcsolata
  - 10.2. Óvoda-iskolák kapcsolata
  - 10.3. Óvoda- Nevelési Tanácsadó, Szakértői és Rehabilitációs Bizottság kapcsolata
  - 10.4. Óvoda- Egészségügyi szervek kapcsolata
  - 10.5. Óvoda- Közművelődési intézmények kapcsolata
  - 10.6. Óvoda- Fenntartó kapcsolata

- 11. Gyermekvédelmi feladataink

- 12. Speciális feladataink
  - 12.1. Roma kisebbségi feladatok
  - 12.2. Szerb kisebbségi feladatok
  - 12.3. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
  - 12.4. Migráns gyermekek nevelése

- 13. Szülők által igényelt szolgáltatásaink
  - 13.1. A helyi óvodai nevelési program megvalósítását segítő alapszolgáltatásaink
  - 13.2. Nevelési időn túl szervezett szolgáltatások

Érvényességi rendelkezések
 Legitimációs záradék
 Irodalomjegyzék

BEVEZETŐ

Az 1996. évi LXII. törvény értelmében az óvodák, az Óvodai Nevelés országos alapprogramja című dokumentum alapján nevelési programot készítenek, vagy kész nevelési program közül választanak.

Mi egy olyan programot választottunk a helyi nevelési programunk alapjául, amit kialakult szokásainkra, értékeinkre építhetünk.

A teljes gyermeki személyiség kibontakoztatását a tevékenységeken keresztül és a tevékenységek által szeretnénk megvalósítani. A tudatosan, tervszerűen végzett óvónői munka, kötetlen, spontán gyermeki tevékenység, a játék, a mozgás kell, hogy jellemezze napjainkat, ahol a gyermekeknek igazi gyermekkoruk van, ahol a fejlesztés lehetősége az óvodai tevékenységrendszer sajátos egészében zajlik.

„A tevékenységközpontú óvodai nevelés a 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz kooperációra és kommunikációra kívánja képessé tenni óvodáskorban a gyermeket. " (Fábián Katalin)

2005 szeptemberében kezdődött el az a nagyszabású fejlesztési munka, amelynek keretében óvodák, iskolák kipróbálják, befogadják, terjesztik a SuliNova közreműködésével kifejlesztett Kompetencia-alapú nevelési programcsomagot.

„Legyen mindig levegő, hogy lélegezhess, tűz, hogy melegedhess, víz, hogy ihass és FÖLD, HOGY ÉLHESSÜNK.” (Latin Amerika)

A program céljaival, irányelveivel mi is azonosulni tudunk, mert eddig is annak szellemében neveltük gyermekeinket. A gyermekek képességének fejlesztését alapfeladatnak tekintjük, hangsúlyozva a tevékenység általi képességfejlesztést, - kompetenciafejlesztést – így tökéletesen meg tudunk felelni a kompetencia alapú nevelési programcsomag célkitűzéseinek.

A sikert abban mérjük, hogy a gyermek legkülönbözőbb képességei sikeres tevékenységben nyilvánulnak meg.

Óvodánk tehát az eddig alkalmazott képességfejlesztés gyakorlatát folytatva, tökéletesen meg tud felelni a kompetenciafejlesztés alapozó feladatainak. Mindez számunkra annyit jelent, hogy annak ellenére, hogy a programot befogadjuk, lényeges pedagógiai stratégiaváltásra nincs szükségünk.

A program gyermekközpontú, nevelés és tevékenységközpontú. A gyermek számára önfeledt, boldog gyermekkort jelent, míg a pedagógus számára változásokat hoz szemléletben, külső és belső motiváltságban, rugalmasságban, módszertani kultúrában.

Helyi Nevelési Programunkat a kompetencia alapú óvodai programcsomaggal való összevetés után kiegészítettük.

Ráckeve város Önkormányzatának Közoktatási Intézkedési Tervéről szóló 82/2008. (III. 28.) számú határozata alapján az óvodai integrációs programnak megfelelően programunkban meghatároztuk szakmai tennivalóinkat.

A 255/2009 (XI. 20.) Kormányrendelet, (amely Az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996.(VIII. 28.) Kormány rendelet módosításáról szól) alapján Programunkat felülvizsgáltuk.

Mindezek figyelembe vételével egészítettük ki programunkat, mely a nevelőtestület közös munkájának eredménye.

Lórévi tagóvodánk szerb nemzetiségi intézmény, melynek helyi programja e program része!

1. AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda hivatalos elnevezése:

SZIVÁRVÁNY ÓVODA RÁCKEVE-LÓRÉV KÖZÖS FENNTARTÁSÚ INTÉZMÉNY

Rövidített neve: SZIVÁRVÁNY ÓVODA

Alapító okirat száma: 356/95 (XI. 3.)

OM azonosító: 032784

Az óvoda pontos címe, telefonszáma, e-mail címe:

2300. Ráckeve, Vörösmarty u. 40.
ovi@rackeve.hu

Tel.: 06-24-519-015; 519-016

Az óvodához tartozó tagintézmények:

- 1. sz. Óvoda 2300 Ráckeve, Ifjúság u. 2.   Tel.: 06-24/518-795; 518-796
ifiovi@freemail.hu
- 4. sz. Óvoda 2300 Ráckeve, Iskola u. 48.   Tel.:06-24/422-464
szivarvanyovoda4@freemail.hu
- 5. sz. óvoda 2300 Ráckeve, Dömsödi u. 67.   Tel.: 06-24/385-503; 519-180
ujtelepiovi@gmail.com
- Szerb Nemzetiségi Óvoda 2309 Lórév, Dózsa Gy. u. 63.   Tel.: 06-24/482-583
alexov.milica@gmail.com

Az óvoda fenntartója címe, telefonszáma:

RÁCKEVE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

2300. Ráckeve, Szent István tér 4.   Telefon: 06-24-523-333

és 1991 óta intézményi társulásban

LÓRÉV KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

2309. Lórév, Dundy u. 43.   Telefon: 06-24-482-544

Az óvoda alaptevékenysége (alapító okirat alapján):

A 3-6-7 éves gyermekek óvodai nevelése, ennek keretében sokoldalú, harmonikus fejlesztés, logopédiai ellátás, gyermekek napközbeni ellátása, nemzeti és etnikai kisebbségi feladatok ellátása, magatartási, beilleszkedési, tanulási zavarral küzdő, sajátos nevelési igényű gyermekek közül a hallássérült, beszédfigyatekos, enyhe mentális retardált gyermekek integrált óvodai nevelése.

2. BEMUTATKOZÁS

2. 1. Általános ismertető

Ráckeve a Csepel-szigeten Budapesttől 40 km-re a Ráckevei Duna partján terül el. Első városi rangját Mátyás királytól kapta, majd 1989-ben a régi jogot megszerezve újra város lett.

Óvodánk az önkormányzat által fenntartott, részben önállóan gazdálkodó, Ráckeven a Duna két partján 4 épületben működő 15 csoportos intézmény.

Önkormányzati közoktatási társulás révén tagóvodánk Lórév Község egy csoportos szerb nemzetiségi óvodája is. Ez a 16. csoportunk.

Lórév község a Csepel sziget déli részén Pest megye egyetlen szerb többségű települése.

Így az ott folyó nevelőmunka is ehhez alkalmazkodik. Kétnyelvű környezetben hagyományos óvodai feltételek között szerb nemzetiségi óvodai nevelés zajlik.

Óvodánk etnikai feladatokat is ellát. Csoportjainkban cigány kisebbségi óvodai nevelés is folyik magyar nyelven.

Munkánkhoz tartozik a sajátos nevelési igényű gyermekek közül a hallássérült, beszéd fogyatékos, enyhe mentális retardált gyermekek óvodai nevelése is, melyet integrált keretek között végzünk.

Az óvodába érkező gyermekeinken tükröződik a városi és falusi népesség sokszínű rétegződése. A városban szinte eltűnt minden kézművesség, halkulóban a hagyomány, kihalt a népviselet.

A családok életfeltételei, körülményei igen változóak. A szülők többsége a helyi intézményeknél, vállalkozóknál vagy vállalkozóként dolgozik. Kevés az utazó a más településen munkát vállaló szülő. Sokan alkalmi munkavállalásokkal, kiskertes termeléssel, állattartással próbálják előteremteni a megélhetéshez szükségeseket.

Óvodásaink 33%-a él nagycsaládban. Magas a „munkanélküli” édesanyák száma.

Tisztában vagyunk azzal, hogy a szülők megváltozott életkörülményei, a család szerkezetének változásai, a megélhetési problémák, a munkanélküliség befolyásolják a gyermekek fejlődését.

Ennek tudatában egy olyan élménygazdag óvodát szeretnénk kialakítani, ahol a gyermekeket körülvevő, személyi és tárgyi környezet meghatározó.

2. 1. 1. Az óvoda személyi feltételei

Az óvoda személyi feltételei jónak mondhatók. Jelenleg 54 fő az engedélyezett létszámkeretünk. Ebből Ráckeve 51 fő, Lórév 3 fő.

Csoportonként 2 óvodapedagógus (kivéve Dömsödi út) foglalkozik a gyerekekkel az óvodai nyitva tartás egész ideje alatt.

Az óvodapedagógusok felsőfokú vagy főiskolai végzettséggel, közülük 5-en pedagógus szakvizsgával rendelkeznek.

A cigány kisebbség nyelvén nem beszélnek sem az óvónők, sem a dajkák, de abban az óvodában, ahol a %-os arányuk nagy, az óvodában dolgozó felnőttek ismerik hagyományait, szokásait, hisz ott élnek, laknak közöttük, a közelükben.

A nevelőtestület tagja az óvodapedagógusokon kívül 1 logopédus.

A logopédus feladata az SNI-s hallássérült és beszéd fogyatékos gyermekek gyógypedagógiai ellátása, a beszédhibák javítása, fejlesztésük segítése.

Technikai dolgozóink is szakképzettek: Dajkáink (csoportonként 1 fő), mindannyian dajkai szakmunkás bizonyítvánnyal, a fűtők (ahol szükséges) kazánfűtői bizonyítvánnyal rendelkeznek.

Munkánkat segíti 1 óvodatitkár, és óvodánként egy félállású (konyhai kisegítő).

Óvodai ellátást biztosító dolgozói létszám

Óvoda	Óvodai csoportok száma	Óvónői létszám	Logopédus	D.u. gondozónő	Dajkai Létszám	Konyhás	Fűtő Titkár
1.Ifjúság út	4	8			4	0.5	0.5
3.Vörösmarty út	4	8			4	0.5	0.5
4.Iskola út	3	6			3	0.5	0.5
5.Dömsödi út	4	7*			4	0.5	0.5
Ráckeve összes	15	29 +1 függ. vezető	+1		15	2	2 fűtő +1 titkár
Lórév	1	1		1	1		

*2009 szeptemberétől

Dömsödi úti óvodánkban a szeptemberi bővítés ellenére a 4 csoporthoz még hiányzik egy óvónői állás.

Lórévi óvodánkban a 3 főből 1 fő nemzetiségi óvodapedagógus (kétnyelvű diplomával), így a szerb óvodában alkalmazott óvónő megfelel a képesítési előírásoknak.

Családja, származása révén szoros a kapcsolata a szerb nemzetiséghez.

Délutános gondozónő 1 fő.

Szakképesített dajka 1 fő.

Ők is jól beszélnek és értik a szerb nyelvet.

Programunk megvalósításának színvonalát, minőségét, eredményességét az óvónő személyisége, a nevelőtestület légköre dönti el. Az óvónővel kapcsolatban elvárás a nyitottság, a kreativitás, az érzékenység, a szakmai fejlődés, megújulás, az innováció. Ennek érdekében, minden évben, különböző témákban 10-12 fő vesz részt továbbképzésben.

A nevelés szempontjából a barátságos, megengedő, megértő, elfogadó, együtt érző magatartást tartjuk a legkedvezőbbnek.

Kiemelt feladatként kezeljük a hátrányos helyzetű, a HHH, és a veszélyeztetett gyerekekkel való törődés ügyét. Nagy erőfeszítéseket teszünk azért, hogy rendszeresen járjanak óvodába, hogy hátrányukat csökkentsük.

Ugyancsak nagy figyelmet fordítunk a tehetséges, a valamely területen kimagasló képességű gyermekek fejlesztésére. Jó pedagógiai szemlélet, megértő, együtt érző, a különbözőséget elfogadó gyermekszerepet jellemzi a nevelőtestületet. Átérzik felelősségüket a nagyon nehéz helyzetben élő gyermekek fejlődéséért.

A mindennapi nevelőmunkát segíti, a hátránykompenzáció és a tehetséggondozás területén, hogy pedagógusaink olyan képzéseken vesznek részt, amelyek elvégzése segítséget nyújt ahhoz, hogy a gyermekek egyenlő eséllyel kezdjék majd iskolai életüket.

Az SNI-s és BTM-es gyermekek gyógypedagógiai ellátásához szükség esetén külsős szakemberek segítségét vesszük igénybe. (gyógypedagógus, pszichológus)

A nevelőtestületünk légköre - úgy hisszük - akkor megfelelő, ha jó a közérzet, elégedettség, derű tapasztalható nap, mint nap, ha a nevelőtestületnek elég tere nyílik az önállóságra, kezdeményezésre, ha a különbözőségeket elviselik, tiszteletbe tartják, értékelik. Ehhez kell a gyermekszerető dajka is, aki az óvónővel összhangban teszi a dolgát.

A vezető szerepe, hogy teremtsen kedvező légkört az ötletek, a problémák felvetéséhez, serkentse és értékelje a fejlesztő javaslatokat, irányítsa a megoldás közös keresését.

Az így kialakult testület képes alkotószellemű munkával újfajta óvodai életet teremteni, az óvoda egyedi arculatát kimunkálni.

2. 1. 2. Az óvoda tárgyi feltételei

Az óvoda Ráckevén 4 épületben üzemel különböző feltételekkel és berendezésekkel.

Vannak nagyon jó és kevésbé jó adottságokkal rendelkező épületeink. Ezek azonban minden óvodában a lehetőségekhez mérten javíthatók. Az óvónői önállósághoz tartozik, hogy a csoportszobákat hogyan alakítják ki.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, melyek a gyermekek biztonságát figyelembe véve, és számukra hozzáférhető módon, a sokoldalú, változatos játékigényét és egyéni szükségleteiket elégíti ki.

Karbantartásuk, felújításuk, kiegészítésük folyamatosan történik a lehetőségek szerint.

Udvari játékaink is különbözők a tagóvodákban, melyeket anyagi forrásainknak megfelelően folyamatosan pótolunk, korszerűsítünk természetes anyagokból készült eszközökkel, biztosítva ezzel a gyermekek sokoldalú, változatos mozgáslehetőségét.

Lórévi óvodánk egy épületben van az általános iskolával, helyiségei megfelelő komforttal rendelkeznek.

Környezete esztétikus, szép. Az óvoda egy csoportszobájával és valamennyi kiszolgáló hellyel a gyermekek kényelmét szolgálja.

A csoportszoba világos, jó elrendezésű, 20 gyermek befogadására alkalmas. A csoportszoba felszereltsége jó színvonalú.

Udvara árnyas. Az egyik színtoltja a gyermekek által művelt konyha és virágoskert.

2. 1. 3. Óvodai eszközrendszerünk

➤ Helyiségeink:

Az épületek adottságai nem mondhatók ideálisnak (kivéve a Dömsödi úti Óvoda új része), de a gyermekek nyugodt, zavartalan óvodai életét körültekintő szervezéssel biztosítják ott is, ahol kicsi a gyermeköltöző, kevés a mosdóhelyiség, nincs elég kis WC, kézmosó.

Dolgozóinknak köszönhetően az óvodák tiszták, otthonosak, esztétikusan díszítettek.

Hiányzó helyiségek:

Ifjúság úti Óvoda: Tornaszoba, Nevelőtestületi szoba, Felnőtt étkező, Elkülönítő szoba

Vörösmarty úti Óvoda: Tornaszoba, Orvosi szoba, Elkülönítő szoba, Egyéni fejlesztő szoba, Felnőtt étkező

Iskola úti Óvoda: Tornaszoba, Egyéni fejlesztő szoba, Nevelőtestületi szoba, Orvosi szoba, Elkülönítő szoba, Felnőtt mosdó, Felnőtt öltöző, Felnőtt étkező, Mosléktároló, Szertár, Egyéb raktár,

Dömsödi úti Óvoda: Felnőtt öltöző, Felnőtt mosdó, Elkülönítő szoba, Orvosi szoba, Egyéni fejlesztő szoba,

A szülők fogadására szintén nincs külön helyiségünk egy tagóvodában sem.

➤ **Játéktevékenység eszközei:**

A költségvetésből az alapvető játékeszközöket tudjuk biztosítani. Pótlásra, fejlesztésre igénybe vesszük a szülők segítségét is!

- Alapjátékok: Puzzle, kártya, dominó, sakk, társasjátékok, LEGO, DUPLO, gyöngyfűző, konstruáló játékok, autók, kockák, állatfigurák, bábok, bábparaván, babák, babakocsi, babakonyhai felszerelések, szerepjáték eszközei
- Óvónők által készített kiegészítők, asztali játékok, képességfejlesztő játékok
- Udvari fa, fém mászóak, csúszdák, hinták, homokozók

➤ **Az óvodai tanulás eszközei:**

Szakmai eszköztárunk átlagos. A piacon megjelenő új eszközök, anyagok folyamatos beszerzését igyekszünk biztosítani.

- Minimat, falu-város foglalkoztató készlet, anyanyelvi készlet, jobbra-balra készlet, dramatizáláshoz fejdíszek, kesztyűbábok, logikai készlet, emberek, növények, állatok, közlekedés világa, diavetítők, TV, videó, magnetofon
- Sporteszközök: Greifswald tornafelszerelés, ovi-kondi sportállvány, ugrószőnyegek, körkötél, labdák, minitrampulin, tornakarikák, babzsákok
- Óvónők által készített eszközök, feladatlapok,

➤ **Óvodai mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek, valamint szakkönyv ellátottság:**

Nagyon kevés könyvet veszünk költségvetésből, többnyire saját könyveinket használjuk. A pedagógus szakkönyvtámogatásból vásárolt könyveket is óvónőink e célra fordítják.

- Gyermekkönyvek (leporellók, mesekönyvek, ismeretterjesztő könyvek, barkács könyvek)
- Szakkönyvek (pedagógiai, pszichológiai, képességfejlesztő, minőségfejlesztő könyvek, szakmai folyóiratok)

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében meghatározott, a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzék alapján évente felülvizsgáljuk, hogy milyen bővítésekre, beszerzésekre van szükség, és ezt az éves költségvetés tervezésekor benyújtjuk a fenntartó felé.

2. 2. Tagintézmények helyzetképe

2. 2. 1. Központi Óvoda

/3. sz. Vörösmarty úti Óvoda/

Központi óvodánk Ráckeve déli részén a főút mellett, a Dunához és a központhoz közel, infrastruktúrával jól ellátott környezetben helyezkedik el.

A gyermekek többsége is a déli területről érkezik hozzánk. Évtizedek óta működik ezen a helyen óvoda.

1978-ban a régi kétszobás óvoda lebontása után új, négyosztályos intézmény épült.

Jelenlegi óvodásaink szülei, - nagyszülei közül is sokan nevelkedtek itt. Ez sajátos kapcsolatot teremt az óvoda dolgozói és a szülők között.

Reméljük, hogy a megelégedettségüket fejezik ki azzal, hogy ránk bízzák gyermekeiket.

Kisvárosban élünk de a falusias jelleg dominál. A Környék ipari létesítményei megszűntek, új munkahelyek nem létesültek, így a családok megélhetését a háztáji gazdálkodásból származó jövedelemmel egészítik ki.

A szülők többsége szakmunkás, egy része képzetlen, kevés a felsőfokú végzettségű.

Sok gyermek nagycsaládban él ezért a főállású anyák száma jelentős.

A munkanélküliek nagy része is az anyák közül kerül ki.

Az apák az életszínvonal megtartása érdekében egyre több munkát vállalnak, így kevesebb időt töltenek a családjukkal. Ezek a szociális problémák tükröződnek a gyermekek érzelmi és értelmi fejlettségében.

Négy csoport működik óvodánkban, ezek osztott, részben osztott, vagy osztatlan szervezésűek, a szülői igények, és a lehetőségek figyelembe vételével. A beiratkozó gyermekek többsége három éves, így ők folyamatosan az újonnan induló csoportba, az idősebbek koruknak és fejlettségüknek megfelelő korcsoportba kerülnek, az óvónőkkel és a szülőkkel való megbeszélés alapján.

A csoportokban két óvodapedagógus (heti váltásban) és egy szakképzett dajka foglalkozik a gyermekekkel.

A gyermekek többsége 3-4 évig jár óvodába és lehetőleg felmenő rendszerben, ugyanabban a csoportban nevelkedik.

Az óvoda működését még egy négyórás konyhai dolgozó és egy fűtő segíti.

Mivel ez az intézmény a központi óvoda, ezért itt dolgozik az óvodavezető, az általános helyettes és az óvodatitkár.

A négy foglalkoztató tágas, világos, területe, légköbmétere az előírásoknak megfelelő.

Minden csoportnak külön mosdója, kettőnek egy-egy öltözője van. A közös rendezvények megtartásához zsbongóval rendelkezünk. Szükséges lenne egy tomaszoba. Bútorainkat az elmúlt években lecseréltük, így minden szobában szép, ízléses berendezés fogadja a gyerekeket. A nevelői szobát logopédiai, egyéni fejlesztő és a hittan foglalkozások megtartására használjuk, ezért sok egyeztetést igényel, hogy mindegyikhez helyet tudjunk biztosítani. Ennek következtében óvodapedagógusaink felkészüléséhez nincs megfelelő hely.

Két helyiséget szertárnak használunk, ami nagyon kevés.

Az óvodához tartozó játszóudvarnak nagyobbak kellene lenni a nagy gyereklétszám miatt.

Az udvari játékok felújítása, fejlesztése, bővítése az elmúlt években megtörtént.

Az alapvető játékeszközök rendelkezésre állnak de, hogy az eszköznormának megfeleljenek fejlesztésükre, bővítésükre, korszerűsítésükre folyamatosan szükség van.

Az óvodai tanulást segítő fejlesztőeszközök megtalálhatók, de a korszerű ismeretszerzés biztosítása érdekében állandóan bővítenünk kell (tornaszerek, ismeretterjesztő kiadványok, modern készségfejlesztő játékok).

2. 2. 2. 1. Sz. Ifjúság úti Tagóvoda

Tagóvodánk, a város központi részén fekszik. A területet tagintézmény-vezető óvodapedagógus irányítja.

Óvodánkban 4 csoport működik, osztott, részben osztott, vagy osztatlan szervezésben. A velük foglalkozó óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak.

Gyermekeink egy része családi házakban a másik része emeletes házakban él, amelyek az óvodánkat is körülveszik.

" A pedagógus bravúrja, hogy bevigye a dobozlakásra kényszerülő gyerekek világába is a tágabb világot" (Dr. Száraz Péter, Ahol élünk)

Városunk, óvodánk helyzetéből, adottságaiból s a velünk szemben támasztott igényekből adódott, hogy figyelmünk az egészséges életmód, a mozgás és a környezeti nevelés felé fordult.

Óvodánk tágas udvarral rendelkezik, ahol 24 db lombhullató fa /platán, gesztenye/, teszi ámyékossá, emberközeli a természetet. Az udvaron minden csoport számára van kialakítva külön-külön homokozó, de a különböző udvari fa és fémjátékok miatt az átjárás másik csoport játékerületére biztosított.

Udvari játékaikat fajtáékokkal bővítettük, a balesetveszélyes, korszerűtlen játékokat lecseréltük.

1974-ben átadott óvodánk könnyűszerkezetes technikával épült. A négy csoport részére megfelelő nagyságú (47,1 m²) csoportszobák állnak rendelkezésre. Bútorainkat (szekrények, asztalok, székek) folyamatosan lecseréltük.

Mosdó helyiség, és öltöző 2 csoportra jut 1, amely nagyon szűkös. Rég dédelgetett vágyunk egy tornaszoba lenne. Konyhánk melegítő konyha. A tálaláshoz szükséges eszközöket anyagi forrásaink, lehetőségeink szerint bővítjük, illetve cseréljük.

Óvodánk szakmai eszközellátottsága átlagos.

Ábrázolás terén a szükséges rajzlapok, ceruzák, gyurmák beszerzéséhez néhány szülő is hozzájárul. Mi pályázatok írásával, könyveladással, újságterjesztéssel (Biga-Csiga), fényképek eladásából származó forintokból igyekszünk bővíteni eszközellátottságunkat.

2. 2. 3. 4. Sz. Iskola úti Tagóvoda

A város külterületén a központtól kb. 1, 5-2 km-re helyezkedik el.

A környező lakosság összetétele: hátrányos helyzetű, többgyermekes családok, idősebb, mezőgazdasággal, állattartással foglalkozó emberek, valamint etnikai kisebbség /az óvodával párhuzamos 3 utcában él a város szinte összes kisebbsége/.

➤ Az óvoda rövid története

Az óvoda 1900-ban épült szolgálati lakásként pedagógusok részére.

Az épület több évtizeden keresztül szolgálta ezt a célt.

1930-ban óvoda céljára átépítették és egy csoporttal működött, majd 1959-ben két csoportos óvoda lett.

1977-ben hozzáépítéssel három csoportra bővítették. Így működött 1993-ig, amikor egy csoportot elvettek és két csoportban folyt tovább a nevelő-oktató munka.

2000. szeptember 1.-től újra visszakapta az óvoda a harmadik csoportot.

➤ Az óvodai csoportok száma, jellemzői, összetétele /családi háttér/

A 3 csoportban osztott, részben osztott, vagy osztatlan szervezésben működünk. A nemzeti és etnikai kisebbség folyamatosan nagyobb számban jelenik meg óvodánkban.

Gyermekcsoportjaink összetétele: A kiegyensúlyozott, átlagos családból kikerülő gyermek, évről évre egyre kevesebb.

A legtöbb gyermek egyéni fejlettsége óvodánkban nagyon gyenge szintű. Sok a halmozottan hátrányos, szociálisan visszamaradt, érzelmileg, értelmileg eltérő képességű és veszélyeztetett gyermek, és előfordul enyhe fokon sérült is.

Fejlesztésüket fejlesztő óvodapedagógus egyéni fejlesztés keretében valósítja meg.

A csoportokon belül a gyermekek óvodai etnikai nevelése magyar nyelven történik.

Családi háttér: kevés kivétellel teljesen munkanélküliek a szülők. Gyesből, gyermeknevelési, illetve gyermekvédelmi támogatásból, családi pótlékból, kukázásból élnek, egyéb jövedelmük nincs. Ezek a családok a város szociálpolitikai kedvezményéből új lakásokhoz jutottak.

Rájuk jellemző a teljes igénytelenség úgy életvitelüket, mint környezetüket illetően.

A családok nevelési elképzelései, gyakorlatai az etnikai származásukra való tekintettel többlet feladatokat igényel az óvodától. A szülők az óvodai nevelésben nem partnereink.

Az óvodapedagógusok szülőkkel kialakított kapcsolatának köszönhetően, egyre többen már a kiscsoportba hozzák a gyerekeket. Erre a szocializálódás kialakulásához minél kisebb korban szükség is van.

Óvodánkban a környékbeli adottságok miatt kiemelkedő figyelmet fordítunk a szép, esztétikus környezet biztosítására. Ezért a tevékenységeket gyermekekkel közösen végezzük.

Az óvoda udvarán virágokat ültetünk, zöldeket termelünk.

A kerti tevékenységek munkálatait évről-évre előtérbe helyezzük. Fákat ültetünk, folyamatosan gondozzuk a növényeket, az udvar sarkában komposztáljuk a zöld hulladékot az újrafelhasználás miatt. Kevés szerszámmal minél több munkára törekszünk.

➤ **A szülők elvárásai:**

Minél több időt töltsenek a gyermekek az óvodában.

Szeressék őket, foglalkozzanak velük.

Felmérés során jónak ítélték meg a szülők nevelő munkánkat.

Egy részük szeretné, ha gyermekeiket több külső szórakoztatásban részesítené az óvoda.

/bábszínház, gyermekműsorok, stb.!

A tetvességgel, gondozással járó problémák minden fajta megoldását az óvodától várják.

➤ **Az óvoda személyi ellátottsága:**

Óvónők száma 6 fő, dajkák száma 3 fő, konyhás 1 fő, fűtő-kertész 1 fő.

Három éven keresztül az óvónők és a dajka állandó a gyermekcsoportban.

➤ **Az óvoda tárgyi, dologi feltételei:**

A tagintézmény két különálló épületben működik.

Az I. számú épületben az egyik csoportszoba alapterülete nagyon kicsi, 15 gyermek foglalkoztatására alkalmas szükség-csoportszoba. A másik szoba megfelelő méretű.

Az épületben a 2 csoportnak közös mosdója, WC-je van, amely mosó, szárító helyiségül is szolgál. A mosdó és az öltöző a csoportszobáktól messze helyezkedik el, így nem átlátható.

A folyosóból kialakított felnőtt és gyermeköltöző egyben raktár, takarítóeszközök tároló helye, valamint az elektromos mérőóra szekrény is itt található.

A II. számú épületben a gyermekek, felnőttek öltözője, valamint az irodahelyiség egy helyen van. Itt a gyermekek mosdója szűk, sötét.

A meglévő zuhanyozó egyéb helyiség híján zsúfolt raktár. / Tisztítószereket, takarító eszközöket, szakmai anyagokat itt tároljuk. /

Ebbe az épületbe az edényeket, az ételt naponta 3 alkalommal udvaron keresztül kell átvinni.

A konyha felszereltsége az elmúlt évben megújult.

Az épületek nem megfelelő adottsága nagyban megnehezíti a nevelő, gondozó munkánkat.

Az udvar jó fekvésű, tágas, az eszközök felújítása, pótlása megtörtént.

2. 2. 4. 5. Sz. Dömsödi úti Óvoda

➤ Az óvoda rövid története

Ráckevei Szivárvány Óvoda legújabbán bővített tagóvodája.

1978-ban vásárolt az Önkormányzat egy családi házat a Duna bal partján élő családok óvodáskorú gyermekeinek elhelyezésére. Ezzel a 3-6 éves gyermekeket nevelő családoknak igyekeztek segíteni, hogy rossz időben megkíméljék a kicsiket az időjárás viszontagságaitól, a hídon átjárástól.

Az osztatlan, egy csoportos óvodát szülői segítséggel és pályázati támogatással 2003-ban tornaszobával bővítettük.

2007-ben a Városi Bölcsőde épületében működő Gábor Áron úti 2 csoportos óvodánkat ki kellett költöztetni a bölcsőde bővítése miatt. Ennek érdekében 2 tágas csoportszobát, gyermeköltözőt, új konyhát, nevelői szobát építtetett a fenntartó a Dömsödi úti Óvodához. Így 2007-től a Gábor Áron úti, és a Dömsödi úti Óvoda egy tagóvodaként működött tovább 3 csoportos óvodaként.

Azonban a gyermekek nagy száma miatt 2008-ban a tornaszobából is csoportszobát kellett kialakítanunk. Ettől az időponttól itt is 4 csoportos tagóvoda működik.

➤ Az óvodai csoport összetétele, jellemzői

Ahogy a társadalom változott, úgy alakult a gyermekcsoportok összetétele. A falusias környezethez, életvitelhez szokott családok közé beékelődtek a Budapestről "vidékre" költöző családok. Duna menti városrész révén a hétvégi nyaralók átminősültek állandó tartózkodási helynek, lakóépületnek. Sok esetben ezekből a nyaralókból nem sikerült "otthont" kialakítani a beköltözőknek.

A más normák szerint élő családokból egyre nehezebben kezelhető gyermekek kerültek a kiegyensúlyozott vidéki gyermekközösségekbe.

A megnövekedett gyermeklétszám, és az egyre problémásabb gyerekek, mind egyre nehezebbé teszi a 3-7 éves gyermekek nevelését, gondozását, komplex fejlesztését.

Óvodánkban 4 csoport működik, osztott, részben osztott, vagy osztatlan szervezésben.

➤ Az óvoda személyi feltételei

Az intézményben 7 óvodapedagógus, 4 dajka, 1 konyhás, és egy fűtő-kertész dolgozik.

➤ Az óvoda tárgyi, dologi feltételei

A 2003-as, majd a 2007-es épületbővítés után sokkal tágasabb, korszerűbb óvodát kaptunk. Helyiségeinket úgy alakítottuk ki, hogy a nevelői szobában zajlik a logopédia, az egyéni fejlesztés, a hittan. Régi konyhánk raktár lett, széles folyosónkat beépített szekrényekkel láttuk el, ahol a szakmai eszköztárunk került elhelyezésre.

Az udvar területe az épület bővítése miatt lecsökkent, ezért a fenntartó 2008-ban újabb telket vásárolt hozzá, melyet korszerű, biztonságos játékokkal beépítettünk. Így az új óvodaudvar a gyermekintézmény igényeit maradéktalanul kielégíti. A szülők segítségével parkosítást végeztünk.

2. 2. 5. Lórévi Szerb Nemzetiségi Óvoda

Óvodánk egy gyermekcsoporttal szerb nemzetiségi óvodaként óvó-védő, szociális, kétnyelvű nevelő, személyiségfejlesztő funkciót tölt be. Gyermekcsoportunk szerkezete osztatlan.

Gyermekeink zömmel szerb családokból származnak, de a magyar anyanyelvű gyerekek is az óvodáskor végéig megtanulják olyan szinten a szerb nyelvet, hogy zökkenőmentesen tudjanak tanulni az iskola első osztályában. A szociális háttér átlagosnak mondható.

Az óvodapedagógus rendszeres és folyamatos nyelvi, szakmai továbbképzéseken vesz részt itthon és Szerbiában.

Az óvoda a családdal közösen, egymást kiegészítve végzi a gyermekek nevelését, fejlesztését. Büszkék vagyunk az óvoda és a család jó, harmonikus együttműködésére.

Az általános iskolával rendszeres és jó a kapcsolatunk. Kölsönösen részt veszünk egymás programjain.

A fenntartóval, valamint a szerb kisebbségi szervezetekkel rendszeres a munkakapcsolatunk.

Óvodaorvossal, védőnővel és egyéb szakszolgálati szervekkel jó az együttműködésünk.

Szeretnénk a sajátos arculatot jobban kidolgozni és előterébe helyezni, eddigi eredményeinket továbbfejleszteni.

3. AZ ÓVODA NEVELÉSI KONCEPCIÓJA

3. 1. Gyermekképünk

Olyan gyermek, aki: vidám, kiegyensúlyozott, az óvodáskor végére testileg-lelkileg fejlett, jó kapcsolatteremtő és együttműködési képességgel, megfelelő ismeretekkel rendelkezik, további ismeretek befogadására nyitott, egyéni képességeinek megfelelően környezetében jól eligazodik.

3. 2. Óvodaképünk

Olyan óvoda, amely: egyenlő hozzáférést biztosít az óvodában zajló tevékenységekhez, amely közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, amely segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását, amely hozzájárul a migráns családok gyermekeinek integrációjához.

3. 3. Alapelveink

Szeretetteljes, gondoskodó óvodai légkör biztosítása, a gyermeki személyiség védelme, tisztelete és megbecsülése, a másság (fejlődési, nyelvi különbségek) elfogadása, tiszteletben tartása.

Ismeretek nyújtása, a gyermek képességeihez, személyiséhez igazodó pedagógiai fejlesztése, az életre való felkészítés.

Vidám, felszabadult játék feltételeinek megteremtése, elsődlegességének hangsúlyozása.

Altalános nevelési feladatok: az óvodás gyermekek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi, lelki szükségleteinek kielégítése, erkölcsi szociális és intellektuális tulajdonságaik fejlesztése.

Rugalmas napi és hetirend biztosítása.

Vallás és lelkiismereti szabadság tiszteletben tartása.

Atgondolt, tudatos nevelés, célirányos tevékenykedtetés, a családi nevelés hiányosságaiából eredő hátrányok csökkentése, illetve a tehetség kibontakoztatása.

NYugodt, derűs, élményekben gazdag kultúrált környezet, bizalmon alapuló érzelmi biztonság megteremtése.

3. 4. Célunk

A családi nevelést alapként tekintő, azt kiegészítő, gyermekközpontú, befogadó óvodai élet megteremtése.

Ezt a célt az OKI által minősített Tevékenységközpontú óvodai nevelési program adaptálásával készített helyi programmal kívánjuk elérni.

"A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja:

A 3-7 éves gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

a.) a teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

b.) az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül."

Ennek szellemében végezzük pedagógiai munkánkat.

A nevelési cél elérésének feltételei:

A programunk nevelési célját a gyermek **szükségleteinek, tevékenységeinek, és képességeink** figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva kívánjuk megvalósítani.

Céljaink eléréséhez figyelembe vesszük a Kompetencia alapú programcsomag alapelveit is, melynek egyike kimondja, hogy a gyermeknek joga van ahhoz, hogy megkapja a neki megfelelő gondoskodást és nevelést. Olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen, mely igazodik:

- egyéni szükségleteihez,
- életkori és egyéni sajátosságaihoz;
- fejlődési üteméhez.

3. 4. 1. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek fejlődő személyiség, életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. Személyiségének alakulásában a személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. .

A család szerepe nagyon jelentős. Ez az első szocializációs szintér, amely formálja a gyermeket. .

Az óvoda pedagógiailag determinált szocializációs szintér, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs készség kibontakoztatása folyik.

A gyermek érzelmi állapotát a családi atmoszféra határozza meg. Mivel a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, azt kell alapul vennünk és kiegészítenünk, hogy a gyermek kiegyensúlyozott, harmonikus személyiséggé legyen.

Azok a gyermekek, akik viselkedési zavarokkal küzdenek, különösen sok megértést, empátiát, figyelmet igényelnek.

➤ **Az érzelmi nevelés és feladatai:**

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Erkölcsi normál: az együttérzés, a segítőkészség, a figyelmesség fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Önfegyelem, önállóság, feladattudat, szabálytudat fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése
- Szociális érzékenység fejlesztése

A fejlesztés azután kezdődik, miután a gyermek beilleszkedett a csoportba és biztonságosan érzi magát az óvodai környezetben.

A gyermek gondozása sajátos nevelési feladatunk, megalapozza a gyermek további fejlődését.

☞ **Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:**

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- A nyugodt, kiegyensúlyozott szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető fizikai szükségleteinek kielégítése
- A gyermek biztonságérzetének erősítése, a felnőttek iránti bizalom kialakítása

3. 4. 2. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek személyisége és tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek.

A személyiségfejlesztés egyetlen garanciája a széleskörű tevékenykedtetés, a képességek általános fejlesztése.

➤ **A tevékenység fogalma:**

- Nem más, mint az egyén és a környezet pszichikus kapcsolata
- Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze
- Képesség felhasználás, képességfejlesztés eszköze.

➤ **A nevelő hatás belső feltételei:**

- Az egyén számára érdekes, a csoport számára hasznos tevékenység legyen
- A célkitűző és a célmegvalósító tevékenység egysége érvényesüljön
- A tevékenységnek legyen eredménye, mert ez biztosít élményt a gyermeknek
- A tevékenységrendszer elégítse ki a gyermekek szükségleteit és a csoportélet valamennyi feladatát.

➤ **A nevelő hatás pedagógiai feltételei:**

- A tevékenység pedagógiai előkészítése közös feladata az óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.
- A tevékenység pedagógiai megszervezése nagy tapintatot igényel (semmit se végezzünk el a gyermekek helyett, de mindenben segítsünk, amikor arra szükségük van).
- A tevékenység pedagógiai értékelése alapvető feladatunk.

➤ **A tevékenységek szerepe a fejlesztésben:**

A gyermek számára biztosítanunk kell az önállóan megválasztott, belsőből fakadó tevékenységeket. Figyelembe kell vennünk a 3-7 éves korú gyermeki tevékenység jellemzőit.

A megismerési vágy, a kíváncsiság életkori sajátosság. Az életkori és egyéni adottság meghatározza a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét. A különböző tevékenységek nem különülnek el élesen

A tevékenységek gyakorlásával valósítható meg a személyiség, a képesség fejlesztése.

☞ **Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:**

- Biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszköz, ötletek)
- A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, aktuális élményeire

- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban.

3. 4. 3. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében:

A tevékenységközpontú nevelés, olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek.

A társadalmi és egyéni szempontból lényeges képességek két csoportba oszthatók:

- Kooperációs képességek
- Kommunikációs képességek

Az együttműködési és érintkezési képességeket a tevékenységek által fejleszthetjük, gyakoroltathatjuk a mindennapi óvodai élet helyzetében.

➤ A tevékenység és a képességfejlesztés kapcsolata:

- A tevékenységek szervezése és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással.
- A tevékenység a kifejlesztett képesség forrása (mivel a képességek tevékenység közben fejlődnek)
- A tevékenység célja is a képességek fejlesztésének (a képesség meghatározott tevékenységekre való alkalmasság)
- A tevékenység a képességfejlesztés eszköze (a képességek csak konkrét tevékenységek által formálhatók)
- A tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának, kifejtésének színhelye (az képességek csak meghatározott tevékenységekben nyilvánulnak meg).

☞ Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- Folyamatos megfigyelés útján alkosson reális képet a gyermek meglévő képességeiről.
- Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére
- A kiemelkedő képességű, a rész-képességek fejlődésében elmaradott, valamint a tanköteles korú, de óvodában maradt gyermekekre, egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást.
- Minden gyermek képességét önmagához - a saját lehetőségeihez - viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

3. 5. Alapvető feladataink

A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges biztonságos óvodai környezet megteremtése, egyéni testi-lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényének kielégítése, egészségének óvása, megőrzése, az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

A gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges, stresszmentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.

Otthonos, érzelmi biztonságot nyújtó légkör biztosításával olyan gyerekek nevelése, akik egymásra figyelnek, nyitottak a nevelők, a dajka és társaik felé, megtalálják helyüket a közös

tevékenységekben, elfogadják, tisztelik a különböző képességű, és a más kultúrából érkező gyermekeket.

Szűkebb és tágabb környezetünk megismertetésével erősíteni a szülőföldre való kötődést.

Speciális törődést igénylő, a halmozottan hátrányos helyzetű, a különböző képességű gyerekek fejlődésének segítése megfelelő szakemberek közreműködésével.

A hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek beilleszkedésének elősegítése, teljes körű beóvodázása. A kapcsolattartás erősítése és hatékonyra tétele társintézményekkel a hátránykompenzációs feladatok ellátásában. A mindennapi nevelőmunka során az egyéni bánásmód elveinek érvényesítése.

A gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére építve életkori sajátosságainak megfelelő tapasztalatokat figyelembe véve változatos tevékenységek biztosítása, melyek hozzásegítik egyéni képességeik kibontakozásához, a természeti, és társadalmi környezet összefüggéseinek felismeréséhez, kreativitásuk fejlődéséhez.

Az egyéni képességfejlesztés, ismeretszerzés közvetlen tapasztalás és játékos tevékenység során valósuljon meg.

Az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése valamennyi tevékenységi forma keretében.

Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol a gyermekek bátran elmondhatják gondolataikat.

Sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely a későbbiekben élményként előhívható.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés. Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.

Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.

Szakmai kapcsolattartás a logopédussal, fejlesztőpedagógussal.

Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése.

A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben, és élethelyzetekben való gyakorlása, az értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése.

Szem előtt tartjuk a gyermekek mindenek felett álló érdekét.

3. 6. Speciális részfeladatok

3. 6. 1. Központi Óvoda

/3. Sz. Vörösmarty úti Óvoda /

A művészeti tevékenységek közül kiemelten kezeljük a vizuális tevékenységeket. A napi vizuális tevékenységek mellett havonta rendszeresen és a jeles napokhoz kötöten lehetőséget biztosítunk a gyermekek egyéni képességeinek és kedvüknek megfelelő ábrázoló és kézműves tevékenységeket.

Ezek a tevékenységek az óvoda kijelölt helyiségében / zsibongó, udvar/ bármelyik gyermek által igénybe vehetők.

A tevékenység során megismertetjük őket sokféle technikával, anyaggal. Eközben fejlődik gondolkodásuk, kreativitásuk, önfegyelmük, kitartásuk, együttműködő készségük, esztétikai érzékük, kézügyességük, bővülnek ismereteik. Lehetőségük adódik a tehetséges gyermekek kiemelt fejlesztésére.

Az elkészült munkákat kiállítjuk, vagy a játékaik során felhasználjuk, vagy a csoportszobát, az óvoda egyéb helyiségeit díszítjük velük.

Választható tevékenységek lehetnek:

- Festés /különbözes technikák, kollektív munkák /
- Agyagozás
- Gipszöntés
- Szűrrátét
- Szövés-fonás
- Szárazvirág kompozíció
- Origami / Hajtogatás /
- Kirigami / Vágás-hajtogatás /
- Játék terményekkel, termésekkel
- Népi gyermekhangszerek készítése
- Só-liszt gyurma figurák, díszek, Stb.

Emellett nagy hangsúlyt kap a klasszikus és kortárs vers-mese megismertetése, a magyar néphagyomány értékeinek (népi mondókák, népmesék, énekes játékok, jeles napok, néptáncos alapok) megőrzése és tovább örökítése.

A környezetvédelem szintén kiemelt feladat az éves tevékenységeinkben. A szelektív hulladékgyűjtést játék során (pl. „Kukatündér”) és a valóságban is gyakoroljuk (papír, elem, műanyag flakon, kupak gyűjtés). A különböző világnapokon (víz, föld, madarak és fák napján) olyan tevékenységeket tervezünk és szervezünk, amelyek során a gyermekek játszva sajátítják el a környezet megővését segítő magatartást.

Erősítjük a család, gyermeknevelésben betöltött elsődleges szerepét. (családi fotókiállítás, szülővel tanult versmondó program szervezése, otthon készült közös rajzok, szülők, nagyszülők kézimunkáinak kiállítása).

3. 6. 2. 1. Sz. Ifjúság úti tagóvoda

Óvodánk speciális részfeladata a környezetismeret. Választásunk azért esett a környezeti nevelés területére, mert annak feltételei, megléte itt adott a legjobban. Nagy tágas udvarral, gyönyörű virágoskerttel rendelkezünk. Nagy udvarunk számtalan lehetőséget pl.: gumi gyűrűbe virágültetést, az előkertbe kertészkedéshez nyújt lehetőséget. Az év folyamán lehetőség nyílik ezek gondozására (gyomlálás, öntözés stb.) Lehetőség kínálkozik a munkára nevelésre nemcsak a kertészkedés, de az udvar rendbetartása (letörött gallyak, levelek összegyűjtése, tisztasági nap által is).

Munkánk során a gyerekek rácsodálkozhatnak az élő természet bogaraira, állataira, gyönyörű virágaira.

Környezeti adottságunk jónak mondható. Hiszen itt a Duna, ami közelségével, halaival, madaraival, vízparti növényeivel sok-sok ismeretet kínál, s egyben felelősségünket is hangsúlyozza, hogy ez ne csak így maradjon, hanem szebb legyen.

➤ A részfeladat megvalósításának lehetőségei:

- Közös meghatározott kerti napon virágos és veteményeskertek gondozása, komposzt készítése.
- Gyógynövény ismeretek folyamatos bővítése, gyűjtése, szárítása, látogatás gyógynövény üzletbe.
- Távtatok felállítása (pl. hagyma - ha megnő, megesszük - ha megnő a virág, szirmát lepréseljük Anyák napi ajándékkészítéshez.)
- A környezet védelméhez, és megővéséhez kapcsolódóan szelektív hulladékgyűjtés (papír, elem, műanyag kupak), tisztasági napokon szervezése, szemét fokozottabb összegyűjtése - hiszen ez mindennapos tevékenység. (új gyűjtőládák beszerzésével).
- Környezettel kapcsolatos jeles napokon kirándulás szervezése. (pl.: madarak - fák napja, víz világnapja, Tőzike tanösvény rendszeres /őszi-tavaszi/ látogatása)

- Az állatok világnapjához, a föld világnapjához kapcsolódó programok megtartása (Pl. háziállatok megfigyelése, kedvenc kisállatok bemutatása, télen madáretetés, vízimadarak etetése, szülőkkel közös virágültetés, gyalogos közlekedés gyakorlása, szabályokra figyelem felhívása).
- Az Árpád Fejedelem Általános Iskolával még szorosabb kapcsolat felvétel. (Pl. Madarak karácsonya.) Lehetőségekhez mérten erdei óvoda kialakítása.
- Duna kínálta lehetőségek (folyóvíz, vízpart - növények (vízi állatok) adottságok kihasználása.
- Mozgásos napok szülőkkel, (túrák, kirándulások).
- Óvodánk udvarán lévő fajták bővítése.

3. 6. 3. 4. sz. Iskola úti Tagóvoda

➤ Etnikai, integrációs nevelés

Az óvoda környezetében lévő lakossági adottságból következően folyamatosan emelkedő számú cigány gyermek jár intézményünkbe, mely szükségessé tette speciális többletfeladatainkat:

Az egészséges életmód alakításában nagy feladat és többletmunka jelentkezik az óvodapedagógusok tevékenységi körében. A gondozási, higiéniai szokások megismertetése, gyakorlása az óvoda szocializációs fejlesztő hatása kiemelt feladatunk a napi gyermeki tevékenységekben.

A családi nevelésből fakadó eltérésekre tekintettel óvodánk felvállalja a családi nevelés hiányainak pótlását és kiegészítését.

A cigány gyermekeket olyannak fogadjuk el, amilyenek.

Fontos, hogy az óvodában meleg légkör vegye körül őket. Több odafigyelést, szeretetet, törődést igényelnek, s ezt mi biztosítjuk számukra.

Az óvoda funkciói közül a legfontosabbnak az óvó-gondozó funkciót tartjuk.

A gyermekvédelmi törvény szem előtt tartásával, együttműködve a családokkal és a társadalmi környezettel, mindent megteszünk a hátrányok leküzdése érdekében.

Az óvodai tevékenységek közül elsősorban a játékon keresztül biztosítjuk a gyermekek érzelmi, szociális, értelmi fejlődését, nagy hangsúlyt fektetve a mozgásfejlesztésre.

Az óvodában játékosan, kényelmesen, a gyermekek tempójának megfelelően, az óvodapedagógusok szakmai tudása segítségével közvetlen tapasztalatszerzés útján tanulják meg a gyermekek mindazt, ami az iskolai tanuláshoz kell.

Az etnikai kisebbség kultúrájának megismertetésével alakítjuk, alapozzuk a gyermekek identitástudatát.

Feladatunk a jól megválasztott napirendben, szeretetteljes követelés mellett:

- az érzelmi élet gazdagítása
- szocializálás az eltérő, változó környezetbe való beilleszkedéshez
- a kezdeti gátlások feloldása mintakövetéses tanulással, egyéni élmények átélésével.

A normatív szabályok kialakításának, fejlesztésének alapja:

- rendszeres, változatos tevékenység
- bizalom
- szeretetteljes magatartás
- érzelmi biztonságot nyújtó környezet
- a különbözőség tiszteletben tartása
- toleráns viselkedés
- segítségnyújtás
- önfegyelem, lemondás, kudarcátírás

A munkatevékenység kiemelését több évtizedes gyakorlati tapasztalat, óvodai hagyományok és a valós életre nevelését helyezük előtérbe.

A nagy területű kertes udvar gondozása, a növények ápolásával járó rendszeresen visszatérő munkaalkalmak lehetőséget biztosítanak a gyermekek tapasztalatszerzésére a munkálkodásban.

A környezet rendben tartásával a kulturált jó közérzetet biztosítjuk, és a gyermekek esztétikai érzékét fejlesztjük.

A sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan, a többi gyermekkel együtt, egyéni sajátosságait figyelembe véve differenciáltan fejlesztjük a gyermeki tevékenységek folyamán.

A játékeszközök használatának megismertetésével, a mozgásigény kielégítésével, a gyermek szükségleteinek figyelembevételével, több odafigyeléssel, törődéssel, együtt neveljük az átlagos gyermeklétszámú csoportban.

➤ **Környezet szeretetére, megbecsülésére nevelés**

Óvodaudvarunkon a pázsitos, füves kertrészünk, sziklakertünk, bokraink (aranyvessző, babarózsa, stb.) fáink, virágágyásaink, veteményesünk, régi kerekas kutunk, a közeli Szulai tó és a Ráckevei-Dunaág lehetőséget biztosít a nevelőknek, hogy a gyermekek ismereteit bővítve a környezet védelmét kiemelve ismerjék meg környező világunkat.

3. 6. 4. 5. Sz. Dömsödi úti Óvoda

Óvodánkban a testnevelést választottuk kiemelt feladatnak.

Meggyőződésünk, hogy a mozgásfejlesztés elősegíti a gyermekek hatékony nevelését, az iskolai alkalmasságra való felkészítésüket.

Mozgásfejlesztésük egész személyiségfejlesztésükre kihat.

Fizikai képességeiket, testi fejlődésüket, helyes testtartásuk kialakulását elősegíti:

- mozgáskoordináció
- állóképesség
- finom-motorikus mozgás fejlesztése.

Az akarat, a kitartás, a figyelem, a társakhoz való alkalmazkodás kialakulásának nevelő eszköze a testnevelés.

Emellett kiemelt feladatnak tekintjük a hagyományőrzést, valamint a családokkal tartott közös ünnepeket.

➤ **A részfeladat megvalósításának lehetőségei:**

- Családdal együtt sportnapok szervezése, rendezése
(őszi, téli, tavaszi, gyermeknap, sportnap,
szülők-gyerekek-óvodai dolgozók - közös tomagyakorlatok
  - sportvetélkedők
  - játékos versenyek
- Kirándulások, séták szervezése - Tózi tanösvény
  - Duna-Part („Kagylós”)
  - Ráckeve nevezetességei
  - Szomszéd települések látványosságai
- Az óvoda és a családok kapcsolatának elmélyítése az ünnepekre való készülődés, ráhangolódás folyamán - Díszek, ajándék készítése otthonra, családtagokkal együtt
  - Adventi ráhangolódás, zenehallgatás, sütemény készítése

- Húsvéti szokások, hagyományok megismertetése, átadása, megőrzése
- Húsvéti díszek készítése

3. 6. 5. Lórévi Szerb Nemzetiségi Óvoda

Óvodánk speciális feladata a hagyományápolás, az anyanyelv megőrzése, amely a nemzetiségi identitástudatot hivatott átörökíteni. Ezt a feladatot a mindennapi tevékenységekben és az ünnepek megszervezésében folyamatosan gyakoroljuk, alkalmazzuk és használjuk.

Gyermekeink játszva sajátítják el a szerb kisebbség nyelvét, hagyományait és ünnepeit.

Feladatunk, hogy a gyermekek gondozásában részt vevő felnőttek folyamatosan használják a kisebbség nyelvét.

A gyermekeinket a különbözőség elfogadására neveljük, igyekszünk kialakítani bennük olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, őszinteség, segítőkészség.

A családokkal együtt erősítjük a népi hagyományokhoz, szokásokhoz való kötődést.

A szerb és a magyar nyelvű kommunikációban törekszünk természetes nyelvtanulási eljárásokat alkalmazni, ezen belül kiemeljük az utánpótláson alapuló nyelvelsajátítást.

A gyermekek fejlesztésében kiemelten kezeljük a szerb kultúra értékeit.

4. A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI

A 3-7 éves korú gyermekek fejlesztését a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósítjuk meg. A nevelési folyamat a környezettel való állandó és szoros kapcsolatban zajlik.

A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, az óvodai nevelőmunkát közvetlenül segítő, és egyéb dolgozók munkája, bánásmódja, kommunikációja, beszédkultúrája, a szülők igényei, a családok élete, mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára.

➤ Objektív (külső) feltételek:

Az óvoda épülete, berendezése, udvara adott, tagintézményenként változó, meghatározó szerepe van. A óvodapedagógus önállóságához tartozik, hogy a meglévő adottságokon belül ki, hogyan alakítja a csoportszoba belső berendezését, a díszítését hogyan valósítja meg.

➤ Szubjektív feltételek:

→ Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése:

Aktív, kétpólusú együttműködés, melyben a gyermeknek ugyanúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek.

A fejlesztés során abból indulunk ki, ami a gyermeket körülveszi, foglalkoztatja és érdekli.

Így válik lehetővé a gyermek aktivitásának bekapcsolása a nevelés folyamatába.

→ Az óvodapedagógus modell szerepe:

Óvodáskorban is a példa a leghatásosabb nevelő erő egyike, éppen ezért nagyon fontos, hogy a pedagógusaink miként viselkednek, milyen értékeket képviselnek és közvetítenek a gyermekeknek.

Az óvodában a nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent.

A gyermek érzelmi erősen kötődik a környezetéhez és a szeretett felnőttet követi, utánozza.

A család és az óvoda között adódhatnak értékkonfliktusok, melyeket nagyon tapintatosan, kizárólag a gyermek érdekeit figyelembe véve kell az óvodapedagógusnak kezelni.

Az óvodai életben az óvónő érzelmileg az anyát helyettesíti. A gyermek biztonságérzetét segíti a testi kapcsolat, az ölelés, a simogatás. Kapcsolatuk aktív és kölcsönösen hatnak egymásra.

→ **Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése:**

A dajka és az óvodapedagógus munkájának összehangoltnak kell lennie. A dajkát a pedagógiai munkánk közvetlen segítőjének tekintjük

Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vegyen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztassuk az óvoda és az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Így tudni fogja, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás, különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelő hatásokat.

→ **A környezetben élők hatásai:**

Fontos hatást gyakorolhat az óvoda nevelő munkájára, hogy milyenek a környezetében élő emberek.

Az óvoda szolgáltató intézmény. Célkitűzéseit, a szolgáltatást igénybe vevők érdekeinek, elképzeléseinek és szükségleteinek megfelelően kell kialakítani.

Ezért kikérjük a szülők véleményét, felmérjük igényeiket és ezek figyelembe vételével, a gyermekek mindenek felett álló érdekének megfelelően alakítjuk mindennapi munkánkat.

5. A KÉPESSÉGFEJLESZTÉS TERÜLETEI / a fejlesztés tartalma /

A tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg.

➤ **A feladatrendszer elemei:**

1. Játék és tanulási tevékenység
2. Társas, közösségi tevékenység
3. Munkatevékenység
4. Szabadidős tevékenység

Ezek az elemek egymást átszőve érvényesülnek és együtt jelentik a gyermek nevelésének tartalmát.

5. 1. Játék és tanulási tevékenység

5. 1. 1. Játék

A játék a 3-7 éves gyermek alapvető tevékenysége, kitűnő talaja a fejlesztésnek, melyben kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Olyan komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan használunk fel a nevelési folyamatában. Biztosítanunk kell, hogy a játék mindennap visszatérő, hosszantartó, és lehetőleg zavartalan legyen.

Ez nem jelentheti az erőltetett, óvodapedagógus által irányított játékot.

A játéknak mindig a gyermek által önként vállalt tevékenységnek kell lennie.

A játék, a Kompetencia alapú nevelésnek is egyik legfontosabb eleme, ezért e nevelés is kihangsúlyozza: a játék a gyermek legelemibb pszichikus szükséglete, létformája. Ebből

következően a gyermek 7–9 óra napi játékszükségletét ki kell elégíteni, és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját.

A játék:

- tapasztalatszerzés eszköze
- öröm – és sikerélmény forrása
- személyiségfejlesztésének színtere
- tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja

Jót és jól játszani- ez a gyermek dolga az óvodában.

A mi feladatunk megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljaink elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni.

A játék kicsiben maga az élet, tükrözi mindazt, amit a gyermek felfog a környezetéből.

Az életre nevelés a játékból indul ki, és a játék segítségével teljesebbé válik. Minél több időt, alkalmat és lehetőséget kell biztosítanunk a gyermekeknek az elmélyült játékokra.

Nagyon fontos az élmények szerepe a gyermek játékában. Ezért a különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás tudatos, átgondolt munkát kíván tőlünk. .

A gyermek spontán szerzett élményeire, tapasztalataira is oda kell figyelnünk, segítve azok játékban történő feldolgozását.

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvónő által kezdeményezett játék. Eltérés az óvónő szerepében van.

Szabad játék során az óvodapedagógus biztosítja a gyermek számára az önállóságot, a szabadságot

- a játéktevékenység kiválasztásában
- a játékeszközök megválasztásában
- a társak megválasztásában
- a gyermeki játékelgondolás megvalósításában
- a játszóhely megválasztásában és kialakításában.

A szabad játék folyamatossága érdekében az óvónő elegendő időt hagy a játék befejezésére, az elmélyült játékot nem zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és lehetőséget ad a játék későbbi folytatására.

Mindennapjainkban a szabad játék van túlsúlyban!

Kezdeményezett játék során az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel játéktevékenységet. Ennek a külső késztetésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

- A gyerekeknek itt is lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, amit tiszteletben tartunk- jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel!
- Alkotó pedagógiai légkörben biztosítjuk az önállóságot és az önmegvalósítást számára.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, és folyamatos fenntartása
- Ingergazdag, cselekvésre inspiráló, kreativitásra ösztönző, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása
- Elegendő hely biztosítása a játék számára
- A napirenden belül elegendő idő biztosítása az elmélyült játék kialakulásához

- A játékhoz szükséges, megfelelő mennyiségű eszköz folyamatos biztosítása, a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése
- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabad választásra lehetőséget adó elhelyezése
- Korcsoporttól függetlenül biztosítani kell a különböző játékformákhoz, a gyakorló, a szimbolikus-szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz szükséges eszközöket
- Ötletek, lehetőségek, utánozható minták, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátás a gyermekekkel
- A gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulásának segítése az óvónő indirekt irányításával
- A gyermek szociális tapasztalatai gyakorlásának segítése

5. 1. 2. Tevékenységben megvalósuló tanulás

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek tevékenységi vágya ösztönzi a tapasztalatszerzésre, cselekvésre és közben újabb és újabb felfedezéseket tesz, ismereteket sajátít el, azaz tanul, szinte észrevétlenül. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg.

Természetesen nemcsak a játékban tanul a gyermek. Az óvodai nevelés egész folyamata, valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy spontán, vagy az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formában, irányítottan tanuljon. A tanulás része a nevelési folyamat egészének, a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A Kompetencia alapú nevelés is abból a feltevésből indul ki, hogy a valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segíti hozzá a gyermeket. Megteremti annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhessen meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

Nevelési cél: - a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése,
 - a kreativitás előtérbe helyezése
 - kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás, sokoldalú cselekedtetés a legfontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. Központi kérdés, hogy kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, sokoldalúan megközelítve kell a gyermek számára közvetítenünk. A gyermek a világot komplexen érzékeli, észleli és éli meg, ezért komplex foglalkozások rendszerén keresztül kell eljuttatnunk az ismereteket.

Azt kell elérnünk, hogy a gyermek örömmel és önként vegyen részt a tanulási folyamatban.

A feladatokat a gyermekek képességeinek megfelelően kell biztosítani.

A nevelés egészén belül a tevékenységekben megvalósuló tanulás kötött vagy kötetlen kezdeményezések, beszélgetések, tapasztalatszerző séták, kirándulások formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában, az óvónő által kezdeményezett tevékenységi formában, szervezeti és időkeretben. Ennek módját az óvodapedagógus dönti el. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak, képességeinek, adottságainak fejlesztése. Olyan, tanulást támogató környezetet teremtünk, melynek során a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építünk.

☞ **Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységekben megvalósuló tanulóval kapcsolatban**

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek egyéni, sokoldalú érdeklődésének megfelelő tevékenységek, a cselekvéses tanulás biztosítása
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése különböző tevékenységekben
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának kielégítése, olyan szituációk megteremtése, ahol átélheti a felfedezést, a kutatás örömeit
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés biztosítása
- Megfelelő színvonalú feladatok biztosítása, a gyermek sikerélményhez juttatása
- A tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése, az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, vagyis a szokások alakítása
- Önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése, saját teljesítőképességének megismertetése
- A kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése
- Az etnikai kisebbséghez tartozó, a hátrányos helyzetükből adódóan lemaradó, fejlesztésre szoruló gyermekek felzárkóztatása
- A tanköteles korú, óvodában maradó gyermekek egyéni képességeinek figyelembe vételével történő fejlesztése,
- A speciális igényű gyermekek speciális fejlesztése a szakemberek irányítása, útmutatása alapján
- A nevelőmunka folyamatos elemzése és értékelése
- A gyermek személyiségének kibontakoztatását segítő személyre szabott, pozitív értékelés
- A kompetencia alapú nevelésnek megfelelően feladatunk a tudásvágyat ebben a korban már nem felébreszteni kell, hanem kielégíteni! Az ismeretközlésnél ne a halmozásra, a mennyiségi többletre törekszünk, hanem a fogalmak tartalommal való megtöltésére, és annak az időnek a biztosítására, amely a megértést segíti elő.

5. 2. Társas, közösségi tevékenység

A gyermekekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal kapcsolatot teremteni és együttműködni.

Fontos feladat már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenységek kibontakoztatására. A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, akik képesek a közösségen belül is érvényesülni. A társas és közösségi kapcsolatok a tevékenységekre támaszkodva a teljes nevelési programot áthatják.

A közösségi nevelés alapelve a Kompetencia alapú programban: hogy a gyermek, mint egyén találja meg helyét a közösségben.

Nevelési cél, hogy a gyermeknek igényévé váljék a csoporttal való együttműködés, ugyanakkor – ha arra van igénye – egyedül is tevékenykedhessen. Ilyenkor a többiek alkalmazkodjanak hozzá. A társas kapcsolatok alakulásának legfőbb eszköze elsősorban a játék, ezt követik a közös tevékenységek, a közösen végzett feladatok, a különböző szervezeti keretekben megvalósuló tanulási formák.

A szociális funkció gyakorlása közben a kompetencia alapú nevelés alapján abból indulunk ki, hogy a kialakított képességek, készségek is csak akkor tudnak felszínre kerülni, ha gyerekeink társas kapcsolataikban is fejlettek, és különböző szerepeikben is megtalálják a helyüket. Véleményüket, érdeküket megpróbálják képviselni. Adódó konfliktusaitak segítségével, vagy anélkül próbálják megoldani. E funkció gyakorlása közben egészséges, érett, kifinomult felnőtt óvodai példákat kell nyújtaniuk!

A csoportokban kialakítjuk azokat a normákat, melyek a gyermekek cselekedeteit is befolyásolják. Fontos a nyitott légkör, a demokratikus irányítás és a gyermekszerepet. Nevelőközösségünk szerepe ebben a folyamatban meghatározó. A tevékenységeknek egyéni örömet és közös élményt kell nyújtania. A tevékenykedtetéseknek sokszínűnek, változatosnak kell lennie. A szokásrendszer kialakítása a biztosíték arra, hogy a gyermekek között jó együttműködés alakuljon ki. Biztosítjuk azokat a feltételeket, melyek segítségével a gyermekek önállóak lehetnek.

Demokratikus partnerviszonyt építünk ki a gyermekekkel.

A gyermekek egymás közötti és a felnőttel való kapcsolatában egyaránt a szabadságra, a nyíltságra és az őszinteségre törekszünk. Ez lehetőséget teremt a különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok kezelésére és megoldására, mely a másokkal szembeni tolerancia kialakulását segíti.

A társas, közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik. Ennek a folyamatnak egyik legfontosabb időpontja a beszoktatás időszaka. Nagy türelemmel és szeretettel fordulunk az újonnan óvodába kerülő gyermek felé. Megértéssel viszonyulunk a szülőkhöz. Erősítjük bennük, hogy bizalommal fordulhatnak az óvoda minden dolgozója felé.

Elegendő időt biztosítunk a beszoktatásra. Biztosítjuk a fokozatos átmenetet, ezért a szülővel együtt történő beszoktatást alkalmazzuk. Gyermekek fogadásakor apró figyelmességgel, bábbal várjuk a gyerekeket.

Az óvoda nyitottságára nagy gondot fordítunk. Hagyományok teremtésével, nyilvános, közös programokkal, ünnepek segítségével tovább növeljük a család és az óvoda kapcsolatát, a közösségi tevékenység kibontakozását.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátás, együttműködés képességének kialakítása és gyakorlása
- A konfliktusok kezelése

- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában

5. 3. Munkatevékenység

Az életre való felkészítést szolgálja a munkatevékenység lehetőségeinek kihasználása.

Az óvodás gyermek számára játékos jellegű, aktív tevékenység, amelynek során gyakran összefonódik a játék, a cselekvő tapasztalás, és a munka. Pedagógiai funkciója a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető a gyermek számára. Az eredmény a legnagyobb motiváló erő, mert rövidtávon megerősíti a gyermeket. Ezért nevelő-fejlesztőhatású. Az elvégzendő munka szervezőkészséget, önállóságot kíván a gyermektől, kitartásra, felelősségre, kötelességteljesítésre, céltudatosságra nevel.

A Kompetencia alapú nevelés egyik alapelve is rámutat: A munka jellegű tevékenység is tartalmaz játékos elemeket.

Az önként vállalt feladatok, munkafolyamatok végzése során megéli a gyermek a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezet.

➤ **Munkafajták:**

- önkiszolgálás,
- naposság,
- a gyermek személyével kapcsolatos munkák (tisztálkodás, öltözködés)
- a csoport érdekében végzett munkák (játékok elrakása, növények teremrendezés, környezetük rendben tartása)
- kerti munkák
- egyéb aktuális munkák (készülődés ünnepekre, stb.) gondozása,

Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van, egyéni képességeiknek megfelel, és testi épségüket nem veszélyezteti.

Olyan munkalehetőségeket biztosítunk, ami a gyermek számára elfogadható, amit a gyermek örömmel, szívesen végez. A felkínált lehetőségek közül önállóan választhatnak. A feladatot sosem lehet a gyerekekre kényszeríteni.

Váljon a csoport számára természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki egyéniségének, képességének megfelelő munkát végez.

A munkavégzés rendszeres, folyamatos tevékenység legyen. A gyerekek tanuljanak meg önállóan dönteni, feladataikat egymás közt megosztani.

A munka konkrét tartalma a tagintézmény adottságaitól, lehetőségeitől függ.

☞ **Az óvodapedagógus feladatai a munkatevékenységgel kapcsolatban:**

- Tudatos pedagógiai szervezéssel segítse a gyermek önálló munkavégzését
- Az elvégzett munka során folyamatos, konkrét, reális visszajelzést, értékelést nyújtson, a gyermek saját magához mért képességei és tulajdonságai figyelembevételével

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint a lehető legkorábbi időtől kezdve elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munkatevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munkatevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket.
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket.
- Arra törekedjen, hogy minden munkatevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek, és teljes önállósággal végezhesék azokat.

5. 4. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma az idő hasznos eltöltése. A gyermekeket arra kell megtanítanunk, hogy önállóan döntsék el, mikor, milyen tevékenységet szeretnének végezni, mert másképpen sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel.

Elegendő időt kell biztosítanunk arra, hogy a lehetőségek között szabadon választhassanak. Adottságainkat figyelembe véve az udvaron tudjuk leginkább megteremteni a feltételeket a szabadidős tevékenységekhez.

A többszoros tagóvodákban jeles napokhoz kötötten biztosítunk alkalmat, szabad választási lehetőséget az egyik csoportból a másik csoportba való átlépéshez, a "nyitott csoportok" működéséhez. Így a csoportok elszigeteltségének megszüntetésével kitágítjuk a gyermek élet és mozgásterét, ami maga után vonja a gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség és döntési képesség kifejlődését. Ugyanakkor az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is igen hatásos eszköz ez a nevelési mód, hiszen nagy lehetőséget nyújt az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatásához.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a Szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Minél többféle tevékenységet kínáljon fel a gyermeknek választásra (pl.: bábozás, festés, rajzolás, társasjáték, filmvetítés, vers, mese, barkácsolás, zene, tánc)
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét és szükségességét
- Egyszerű, saját maga és a gyermekkel alkotott eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését
- Kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére
- Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek.

6. KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE

➤ A komplex foglalkozások lényege:

- Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén
- A foglalkozásokat probléma centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi
- A foglalkozásokon tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket.

6. 1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

6. 1. 1. Anyanyelv:

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatoknak és az emberek egymás közötti kommunikációjának. Ezért az **anyanyelvi nevelést kiemelt feladatunknak tekintjük.**

A gyermek anyanyelvi fejlesztése közben gondolkodása is fejlődik. Komplex folyamat, amely átszövi az óvodai nevelés egészét.

A Kompetenciafejlesztés szerint is az anyanyelvi nevelés áthatja az óvodai nevelést, tartalma a nevelés eszközeinek és a gyermeki tevékenységrendszernek, ezért óriási jelentőséggel bír.

A gyermekek beszédfejlettségét meghatározza az otthoni nyelvi környezet, ezért a fejlesztés a gyermek egyéni képességeinek és az otthoni környezetének megismeréséből indul ki.

A gyermeknek lehetőséget kell biztosítani, hogy beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Fontos a gyermekkel foglalkozó felnőttek beszédmintája.

A gyermek lehetőség szerint kapjon választ a kérdéseire.

Nem lehet a gyermekek beszédkedvét elvenni az állandó javítással, figyelmeztetéssel.

Dicsérjük és biztatjuk a bátorabban gyerekeket, serkentve őket a beszédre.

Az óvónőhöz fűződő érzelmi kapcsolat elősegíti azt, hogy a gyermek megszólaljon az óvodában. Az óvoda tartalommal gazdag élete, a szóbeli közlést kiváltó derűs, nyugodt légköre az alapja az anyanyelvi nevelésnek.

Anyanyelvi fejlettségüket folyamatosan figyeljük, és ha probléma adódik, szakember segítségét kell kérnünk (beszédhiba, beszédgátlásosság, megkésett beszédfejlődés).

A logopédus által javasolt speciális fejlesztési terv segítségével az óvodapedagógus mindennapi tevékenysége során folyamatosan segíti a helyes beszédalképzés kialakulását.

☞ Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör biztosítása
- A gyermek élményeinek meghallgatása, kérdései megválaszolása
- Egyéni érdeklődési kör figyelembevétele
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése
- Minden gyermek számára lehetőség a folyamatos beszédre
- Képesé tenni őket arra, hogy másokat is hallgassanak meg
- Figyelem összpontosításra motiválás
- Szókincs folyamatos bővítése
- Beszédmegértés, beszédtechnika fejlesztése anyanyelvi játékokkal
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása játékokban
- A másik gyermek verbális és nonverbális reakciói megértésének segítése
- A nyelvi hátrányos helyzetű, illetve a nyelvi kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás
- A beszédhibák felmérésére, kiszűrésére
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztő pedagógussal
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén
- Anyanyelvi fejlesztés az óvodai élet valamennyi tevékenységi formája keretében

- A HHH-sok problémáira tervezni a felmérésből kiindulva
- Több nyelvi játék, bábjáték alkalmazása
- Drámajátékos módszerek megismerése, alkalmazása !

6. 1. 2. Matematika

Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a matematikai ismeretek szerzése többféle formában valósulhat meg:

- Utánzásos, minta-modellkövető,
- Spontán játékos tevékenykedésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- Gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozások.

A matematikai nevelés terén két életkori szintet különböztetünk meg:

- **Az első szint:** bevezetés a matematikába, - általában a gyermek 5. életévéig tart.

A gyermekek különböző képességekkel, tapasztalatokkal, érdeklődéssel kezdik az óvodát.

Erre kell építenünk, és ebből kell kiindulnunk.

Játékos formában, a napi tevékenységek során kell a matematikai kíváncsiságuk és érdeklődésük kibontakozását segítenünk, a mennyiségi és minőségi összefüggéseket felfedeztetnünk.

- **A második szint:** az intenzív fejlesztés szakasza, - az 5-6-7 életévben.

Az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatokat, részképességeket, gondolkodási műveleteket, eligazodást a gyakorlati életben kell elsajátíttatnunk.

A természetes környezetben, különböző szituációkban, minden alkalmat ki kell használni a matematikai tapasztalatok szerzésére. A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a megszerzett benyomásokat, ismereteket rendszerezzük, rögzítsük. Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggéseket dolgozzuk fel foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el.

A matematikai nevelés tartalmának kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. Játék és szabadidőben, a gyermek környezetében naponta létrejöhetnek olyan szituációk, mennyiségi és térbeli viszonyok, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére. Az adódó lehetőségeket fel kell ismernünk, és minél hatékonyabban ki kell használnunk. Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozik a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- A gyermeket körülvevő környezeti valóság mennyiségi, térbeli viszonyainak, formáinak felfedeztetése, megtapasztaltatása
- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása
- Megismerő képesség (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése
- A logikus gondolkodás megalapozása, a kreativitás fejlesztése
- Olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését

- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel
- Matematikai képességek fejlesztése játékosan, játékba építetten, a gyermek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire támaszkodva.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása, szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség
- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése
- A számfogalom előkészítése, megalapozása
- Tapasztalatszerzés elősegítése a geometria körében
- Térben és síkban történő tájékozódás fejlesztése

6. 2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások

6. 2. 1. Természet - társadalom – ember (A külső világ tevékeny megismerése)

Legfontosabb feladatunk megismertetni a gyermeket azzal a környezettel, amelyben él, felhívni a figyelmet annak értékeire, szépségeire és védelmére.

Környezeten értjük egyrészt a külső természeti környezetet (természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok), másrészt a külső, ember alkotta, épített környezetet (épületek, a tárgykultúra, műemlékvédelem, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, vásárlás, árucikkek megismerése, az emberi kapcsolatok, a városi és falusias környezet).

A mi gyermekeink gyönyörű természeti környezetben nőnek fel. A gyermek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára és főképp önkéntelen figyelmére támaszkodva kell irányítanunk a megismerés folyamatát.

A közeli Duna, a parkerdő, a családotknál lévő állattartás megismertetése alkalmat ad arra, hogy megfigyeljük a természet változásait, a víz az erdő élővilágát, a szennyeződés káros hatását környezetünkre, felhívjuk a figyelmet a környezetvédelem fontosságára, a környezettudatos magatartásra.

A tágabb környezet megismerése érdekében évente legalább egy tanulmányi kirándulást szervezünk a szülők hozzájárulásával és anyagi támogatásával. A kirándulás úti célja lehet az állatkert, valamelyik vadás park, repülőtér, Múzeum, stb. A konkrét célt az éves munkaterv tartalmazza.

A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyermeknek. Mindezek komplex tapasztalatszerzési lehetőségek.

Megfigyelhetik a természet körforgását, az évszakok, az időjárás, a napszakok változásait, megismerhetik a növény és állatvilág sokrétűségét, ápolásukat és gondozásukat, az óvoda közvetlen és tágabb környékét, hagyományos eseményeket, a néphagyomány ünnepeit, a világ sokszínűségét.

A gyermeket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből megismertetjük mindazt, ami megérthető és hasznosítható az óvodás gyermek számára.

Nevelésünk során alkalmazkodunk a gyermek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez. A megvalósítás az apró történéseken keresztül érvényesül.

A környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakítása, a növény és állatfajok megismerése, tisztelete, megbecsülése, a szülőföld, a lakóhely, az óvoda, az iskola és a hozzájuk kapcsolódó

személyek, az itt élő emberek megismerése, szeretete és tisztelete vezet oda, hogy megtegye az első lépéseket a tolerancia, a hazaszeretet iránt.

A Kompetencia alapú program, nevelési célként jelöli meg, hogy az óvodáskorú gyerekek környezettudatos viselkedését megalapozzuk.

Ebben a folyamatban a gyereket körülvevő felnőttek, a szülő, a pedagógus, a dajka példája elengedhetetlen.

A tágabb és szűkebb környezet közvetlen, tapasztalati úton történő megismerésével lehet elérni, hogy a gyermek tisztelje a környezetét, és bátran alakítsa azt anélkül, hogy kárt okozna benne.

A világ megismerésére való törekvést egyengetni, ápolni kell, és szorgalmazni, hogy a számukra érthetlent, ismeretlent megfogalmazzák, és kérdések formájában feltegyék! Arra kell nevelnünk a gyerekeket, hogy nem szükséges, és nem lehetséges mindent megismernünk, hagynunk kell helyet az ismeretlennek, a titokzatosnak is. Elégedjenek meg és örüljenek annak, amit megértettek! Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a válaszádnál a gyermeki világvélemény, gondolkodás életkori sajátosságait!

6. 2. 2. Születéstől-felnőttkorig

A nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újrátesszák életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban, a családban, óvodában, tágabb környezetükben látnak, hallanak, tapasztalnak.

A születéstől- felnőttkorig címmel megfogalmazott komplex foglalkozások magukban foglalják az alapvető testápolási szokásoktól az önmaguk, testrészeik és azok funkcióinak megismeréséig, a családról szerethető ismeretektől a helyes viselkedésig, a közlekedési szabályok megismerésétől a felnőttek munkájáig mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához.

A társas-közösségi együttélés szokásainak kialakítása, az együttműködés, a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása játékosan, a gyermek érdeklődésének és igényeinek figyelembevételével játékidőben, szabadidőben, vagy a nap bármely időszakában megvalósulhat.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a külső világ tevékeny megismeréséhez:

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetről, környezetről, önmagáról.
- Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből.
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez
- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építeni
- A meglévő ismereteket elmélyíteni, rendszerezni
- Egészséges táplálkozási szokások megismertetése
- Változatos tevékenységeket biztosítani a felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre
- A valóság felfedezése során segíteni a pozitív érzelmi viszony kialakulását a természethez, az emberi alkotásokhoz
- Megismertetni a gyerekekkel a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét
- Megmutatni a környezet és természet romlásának, pusztulásának példáit is

- A foglalkozásokat lehetőség szerint a szabad természetben szervezi meg
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait
- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés
- Ha a lehetőség adott rá, az óvodában élősarok, konyha és/vagy virágoskert kialakítása, gondozása, művelése, rámutatva ezzel a kert hasznosságára, az emberi munka értékére
- Környezetbarát szokások megalapozása (pl. takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, hulladék szelektálása, hasznosítása)
- Az óvoda közvetlen környékére sétákat szervez, megismerteti a helyet, ahol az óvoda található, a helyet, ahol élnek
- Elemi közlekedési szabályokat gyakorolta, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyerekeket
- Ünnepek, és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit
- Múzeumba, és kiállításokra szervez látogatásokat
- Elősegíti a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában

6. 2. 3. Művészeti tevékenységek

A művészet ismerete, szeretete az egyetemes kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet, hiszen az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre.

Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából, hogy esztétikus, nyugalmat nyújtó környezet vegye körül a gyermeket. Arra kell törekedni, hogy ő maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit. Segítséget akkor kell nyújtani, ha ezt kéri és igényli.

A művészeti nevelés legfontosabb feladata a kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása.

A művészeti tevékenység sokrétű és összetett komplex jellegű. Ide tartozik a vers, mese, ének, zene, énekes játék, a tánc, a dramatizálás, bábozás, a rajzolás, a festés, a mintázás, a barkácsolás, a kézimunkázás, de még a környezet esztétikája is. A művészeti tevékenységek nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben, vagy szabadidőben épp úgy gyakorolhatnak, mint a nap folyamán bármikor.

A szabad természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát is foglalkozásnak tekintjük.

Vers, mese, dramatizálás, bábozás:

A mese, a vers az anyanyelvi nevelés fontos eszköze, az értelmi, érzelmi, erkölcsi nevelés legfőbb segítője. Minden nap mesélünk, verselünk. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején.

Az óvodások kedvelik a gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását. Erre tekintettel vagyunk.

A vers, mese kezdeményezések anyagát, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja, de megismertetjük a gyermekeket klasszikus és kortárs irodalmi művekkel is. Lehetőséget teremtünk a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához, saját vers- és mesealkotásához. Megfelelő eszközök biztosításával elősegítjük, hogy a gyermekek eljátszhassák, mozgással és/vagy ábrázolással megjeleníthessék a mesét.

Segítjük a bábozás és a dramatizálás tevékenységek megvalósulását. Az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak egyaránt szerves része a bábozás, a dramatizálás. Rajtuk keresztül tükröződnek a gyermekek irodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, kreativitásukkal, fantáziájukkal

Az irodalmi élmények feldolgozását különböző eszközök, anyagok barkácsolási lehetőségek biztosításával is elősegítjük.

Tapasztalataink szerint a családokban a mesélés helyett a személytelen, kontroll nélküli televízió, videó, DVD, számítógép került előtérbe. A válogatás nélkül gyermekek elé kerülő műsorok fokozzák feszültségüket, félelmeiket, agresszivitásukat, és sok esetben helytelen mintát adnak. Ezért a szemlélet formálásának segítése érdekében folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket az óvodában hallott, ismertetett művekről, kérésre népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat ajánlunk otthoni használatra.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a vers, mese, dramatizálás, bábozási tevékenység megszervezésében:

- Változatos irodalmi élmények közvetítése
- Életkorak, és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása
- Elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből
- Pihenés előtt az altatás hangulatához illő mese választása
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges nyugodt légkör és körülmények kialakítása
- Az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére
- Az otthonról hozott, gyermekeket érdeklő mai versek, mesék megismerése, feldolgozása
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására
- Saját vers és mese alkotására ösztönzés
- A dramatizálás, bábozás feltételeinek megteremtése, óvónői mintaadás
- Képeskönyvek elérhetőségének biztosítása
- A könyvek használatának, megbecsülésének alakítása
- Könyvtárlátogatások szervezése
- Irodalmi művek ajánlása a szülőknek
- A TV-ben, DVD-n látottak értelmezése, érzelmi megközelítése (lehetőség a gyermekek félelmeinek elmondására, kérdéseik feltevésére)
- Az óvodapedagógus a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolat, a meghitt légkör megteremtésére.

✂ Vizuális tevékenységek (rajz, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka/vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás/, az ábrázolás):

A vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét áthatja. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ, a műalkotások, a népművészeti elemek, az esztétikus tárgyi környezet megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára.

Minél több eszközt, időt és helyet biztosítunk a vizuális tevékenységek gyakorlásához.

A vizuális tevékenységeket és a munkatevékenységeket összehangoljuk.

A gyermek alkotókedvének kibontakozásához önállóságát erősítjük, segítjük abban, hogy az alkotás által igénye legyen az önkifejezésre, saját környezete esztétikus alakítására, tudja az esztétikai élményeket befogadni. Bátorítjuk, dicsérik, erősítjük egyéni kifejezőmódjának fejlődését. Fejlesztjük esztétikai érzéküket, szép iránti fogékonyságukat alakítjuk, elsajátítatjuk a helyes ceruzafogást. A vizuális tevékenységünk a gyermek belső képeinek gazdagítására épül.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a vizuális tevékenység megszervezésében:

- Megfelelő, helyet, időt, eszközt biztosít
- A gyermekek számára elérhető helyen tartja az ábrázolás eszközeit
- Megismerteti a gyerekeket az eszközök használatával, különböző technikákkal, eljárásokkal

- Párhuzamosan végezhető tevékenységként lehetőséget ad a szabad alkotásra
- Tudatosan törekszik az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetükben megtalálható népművészeti és műalkotásokból, épített környezetükből, amely életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelel
- Bemutatja a migráns gyerekek hazájának kulturális értékeit
- A gyerekek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja
- Támogatja a gyermekek kezdeményezését a csoportos alkotásra
- Az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival, inspiráló eszközzel segíti, ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra
- Balkezes gyerekeknek megfelelő eszközt biztosít (balkezes olló), segíti a balkézrel történő munkálkodást
- Segíti a megfelelő ceruzafogás kialakulását
- Mintázáshoz többféle anyagot is használ (lisztgyurma, plasztilin, vizes homok)
- A mintázási kedvet különböző természetes anyagokkal, kiegészítőkkal növeli (termések, magvak, szárított, préselt növények, kavicsok, stb.)

🎵 Ének, zene, énekes játék:

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. Az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az énekes játékok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Mindegyik örömet nyújt a gyermeknek, fejleszti zenei képességeit. Zenei kreativitásuk alakításában fontos eszközül szolgálnak az igényesen válogatott kortárs zeneművészeti alkotások is.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás is az óvodai mindennapok része. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. Ezeket a lehetőségeket kihasználjuk. A komplex foglalkozásokat inkább a zenei ismeretek elmélyítésére, összefoglalására, a képességek fejlesztésére használjuk fel. A zenei tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok megismerésére is.

☞ Az óvodapedagógus feladatai a zenei tevékenységek megszervezésében:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének éneklési készségének, harmonikus mozgásának fejlesztése
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások megismertetése által
- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválasztása, az adott csoportnak, a gyermekek életkorának, képességszintjének megfelelően
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei képességfejlesztő játékokkal
- Napjaink gyermekdalainak, zenei anyagainak megismerése, megismertetése
- A zenei fogékonyság megalapozása megfelelő zene, illetve hangszeres tudás esetén az óvodapedagógus játéka segítségével
- A kör és egyéb mozgásos játékokhoz elegendő hely kialakítása
- A gyermekek adottságaihoz igazodó, megfelelő hangmagasságú éneklés
- Esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosításával, a zenés játékok hangulatának megteremtésével segíteni a spontán kialakuló zenei tevékenységet

➤ **Az etnikai kisebbség művészeti nevelése:**

A cigány gyermekek ismerkedjenek a cigány kultúrával, művészetekkel és hagyományokkal.

Tanuljanak cigány játékokat, verseket, dalokat, ismerkedjenek cigány mesékkel.

Kapjon helyet a vizuális nevelésükben a sajátos szín és formavilág.

A mozgáshoz kötődő tevékenységek között szerepeljen a cigány tánc-kultúra megismerése is.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe az etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását.

☞ **Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek megszervezésében:**

- Úgy alakítsa ki a gyermekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak
- Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának
- Nyújtson lehetőséget a művészeti és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására
- Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását
- A művészeti tevékenységek során az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek nemzetiségi, etnikai kisebbségi hovatartozását, a migráns gyermekek családból hozott ismereteit
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket

6. 3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek

6. 3. 1. Mindennapi testnevelés

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi képesség fejlesztése. Az örömmel végrehajtott mozgás és a szellemi fejlődés szoros kapcsolatban állnak.

A mozgás kedvezően befolyásolja a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró, ellenálló képességét, egyes szervei teljesítő képességét, felerősíti és kiegészíti a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk.

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata.

A természet erőivel- napfény, levegő, víz- történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagynunk, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban tartjuk.

Naponta biztosítjuk a szabad levegőn tartózkodást (minimum 1 óra, télen is).

A mozgásfejlesztéshez hozzátartozik, hogy biztosítjuk a spontán mozgáslehetőséget az egyéni sajátosságok figyelembe vételével. Igyekszünk minden lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra.

A gyermekek napirendjét úgy állítjuk össze, hogy lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülésel együtt járó tevékenységeket.

A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosításához szükséges a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembe vevő mindennapi testnevelés.

A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

A mindennapi testnevelés tartalmát úgy állítjuk össze, hogy azt döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezzék (járások, futások, függések, egyensúlygyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi szerekkel végezhető gyakorlatok és természetesen a testnevelési játékok.

Minden mozgásforma, amit a gyermekek képesek elvégezni, a mindennapi testnevelés keretébe beépíthető.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy a mindennapi testnevelést szabadban, vagy csoportszobában tartja, a 20-30 perc alatt „nagy” testnevelés foglalkozást tart, vagy egy-egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg testnevelési játékokkal tölti ki az időt. A fontos az, hogy minden nap legyen mozgás!

➤ **A mozgásfejlesztés feladatai:**

- Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni.
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyermekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
- Folyamatosan fejlődjön a gyermekek mozgása és egyensúlyérzéke.
- A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtsunk változatos lehetőségeket.
- Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgásának kialakulását.

☞ **Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:**

- Minden nap lehetőséget adni a mozgásra
- A szabad mozgás feltételeinek biztosítása.
- A gyermekek mozgáskedvének megőrzése, illetve szükség esetén felkeltése
- A játék, játékoság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon
- A testnevelés foglalkozások anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát
- Ötletek adása a szabadban és az épületen belül a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz
- Változatos eszközök biztosítása, hogy a mozgás örömet jelentsen a gyermek számára
- Az eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára szoktatás

7. A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként az óvodáskor végére, hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belépnek **a lassú átmenetnek** abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érnek.

Ezt segíti a rugalmas beiskolázás, amely az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

7. 1. Testi szükségletek, egészséges testi fejlődés terén

- A testápolás körében kialakított egészségügyi szokásokat, önállóan, felszólítás nélkül végzik a gyerekek.
- A tisztálkodási eszközöket megfelelően használják.
- A kanalat, villát megfelelően használják, kés használatával megismerkednek. Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Kialakul bennük az esztétikus étkezés igénye, igyekeznek betartani az óvodában kialakított étkezési szokásokat.
- Önállóan öltözködnek, ruhaneműjüket, ágyneműjüket rendben tartják.
- Ügyelnek környezetük rendjére, tisztaságára. Nemcsak saját ruhaneműikre, felszereléseikre, hanem a csoportszoba, öltöző, mosdó rendjére is figyelnek.
- Mozgásuk összerendezettebbé és harmonikusabbá válik.
- Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációjuk, a kéz finom motorikus mozgása.
- Eljutnak az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányaik, megkezdődik a fogváltás.
- Testük arányosan fejlett, teherbíró.
- Mozgásukat, viselkedésüket, testi szükségleteik kielégítését szándékosan képesek irányítani

7. 2. Játék és tanulás terén

- A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttjátszani.
- Játékukban leggyakrabban jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket szívesen eldramatizálják, bábozzák.
- Képesek bonyolult építményeket létrehozni.
- Kedvelik a szabály-játékokat és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésünkben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok.
- A tanulási tevékenységben önként és örömmel vesznek részt.
- Nyitottakká válnak az új ismeretek befogadása iránt.
- Tanuláshoz szükséges képességeik folyamatosan fejlődnek.
- Tovább differenciálódik érzékelésük, észlelésük.
- Egyéni teljesítőképességük legjavát nyújtják.
- Képesé válnak rövid ideig tartó szándékos figyelemre, növekszik a figyelem tartalma, terjedelme.
- Kezd kialakulni elemi fogalmi gondolkodásuk.
- Érthetően, egész mondatokban fejezik ki gondolataikat. Tisztán ejtik a magán és a mássalhangzókat. Türelemmel végighallgatják más beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és környezetükről.
- Alapvető mennyiségi ismereteik vannak.
- Feladattudatuk és logikus gondolkodásuk kialakulóban van.

7. 3. Társas kapcsolatok, közösségi tevékenység kialakulása terén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra. .
- Ismerik és elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Tájékozódni tudnak a közösségben és képesek együttműködni társaikkal.
- A közös tevékenységekben aktívan vesznek részt.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.

- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre, készen állnak az iskolai élet és a tanító elfogadására.

7. 4. Munkatevékenység terén

- A gyermekek örömmel teljesítik kötelességüket. Felfedezik a munka hasznosságát, szükségességét.
- A közös munkának örülnek, és szívesen végzik. Kialakul a munkához való pozitív viszony.
- Önállóan vállalják és végzik a naposi munkát.
- Az egyéni megbízatásokat teljesítik.
- A megkezdett munkát igyekeznek befejezni.
- Szívesen segítenek a kisebbeknek, *egymásnak és a felnőtteknek.*
- Részt vesznek a növények gondozásában.
- A munkavégzés során tudatosodik bennük a munka fontossága, megtanulják tisztelni a munkát végző embert.

A fejlődés nyomon követése a személyiséglapokon, az eredmény dokumentálása részletezve a minőségirányítási programban a méréseknél történik.

8. AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI, EGYÉB RENDEZVÉNYEI, JELES NAPJAI

8. 1. Ünnepek

/ lehetnek nyitottak és zártkörűek /

- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Nőnap
- Március 15.
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Évzáró, Nagyközségi elbúcsúztatása
- A gyermek életének jeles napja /Születés - névnap /

Az ünnepek konkrét lebonyolítását az éves munkaterv tartalmazza.

8. 2. Jeles napok

Szeptember 23.	Takarítási világnap (a kulturált emberi környezet iránti igényesség kialakítása)
	Szeméttgyűjtési akció az óvodában és környékén, papírgyűjtés.)
Október 04.	Állatok világnapja
	Állatok megfigyelése helyszínen, vetélkedők, állatos játékok szervezése
	Őszi növényvilág megfigyelése, termékek és magvak gyűjtése.
Március 22.	Vizek napja (Duna-parti séta, vízi madarak- hattyú, szárcsa, vadréce megfigyelése)

Április 22.	Föld napja (környezetszépítés) (bokrok, virágok ültetése csoportonként)
Május 10.	Madarak és fák napja (Madarak, fák megfigyelése, autóbusz kirándulás)

8. 3. Egyéb rendezvények

Évszakköszöntők: Hétvégén szervezett családi játszónap.
Kézműves tevékenységek, ajándékok, képek, ablakdíszek készítése
Vásár szervezése.

Óvodaszépítő napok: Énekes, körjátékos közös ünnepség az udvaron.

/ A jeles napok és az egyéb rendezvények a helyi adottságoktól és a gyermekcsoportok összetételétől függően választhatók. /

9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, DOKUMENTÁLÁS

Óvodáinkban a nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi óvodai nevelési program alapján történhet, és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

9. 1. Az óvoda csoportszerkezete

Az óvodában létrejövő adottságok döntik el, milyen csoportszervezési formát alkalmazunk.

Osztott, részben osztott, és osztatlan csoportban is megvalósíthatók a kitűzött nevelési célok és feladatok.

Osztott csoportok esetén az életkoron túl figyelünk a nemek egészséges arányára, továbbá a szakmai mérlegelés után a szülői igényekre. A részben osztott és osztatlan csoportok esetén törekszünk az egymáshoz közel eső korosztály egy csoportba sorolására. Ezekben a csoportokban lehetőség nyílik a testvérek együttnevelésére (szülői kérésre) is.

A csoportok összeállításáért az óvodavezető felel, figyelembe véve a lehetőségeket, a nevelőtestület és a szülők igényeit, valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszámhatárok – beleértve a számított létszámra vonatkozó előírásokat is – figyelembe vételével.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat – lehetőség szerint – ugyanaz az óvodapedagógus pár és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

9. 2. Időkeretek

Mivel óvodáink fenntartói döntés alapján nem egységes nyitva tartással üzemelnek, ezért a beiratkozásnál igényfelmérést végzünk, hogy a szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartást alakíthassunk ki minden nevelési évben.

Munkánk szervezeti kerete a napirend és a hetirend, amely biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését. Kialakítását a gyermekcsoport óvodapedagógusai végzik.

➤ **Napirend:**

Óvodáink 10, illetve 11 órás nyitva tartása mellett:

Játékra és Szabadidős tevékenységre fordított idő:	(5) 6 óra
Étkezésre, pihenésre:	3 óra
Öltözködésre, tisztálkodásra:	1 óra
Komplex foglalkozásra:	max. 40 perc
Mindennapi testnevelésre:	20-30 perc

Az egyes tevékenységre fordított idő rugalmasan változtatható, de a tevékenységek közötti harmonikus arányokra mindig figyelni kell. A jól kialakított napirend lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosít arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessék. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységhez valódi aktivitáshoz nyugalom, kiegyensúlyozott légkör, értelmes fegyelem szükséges.

A program pedagógiai szemléletéből adódóan elsődlegesen az óvoda gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak, ezért a napirendben a legtöbb időt erre a tevékenységre fordítunk. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet, és választhat a lehetőségek közül.

Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával –, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

Az óvoda gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenység szabad megválasztását. A gyermek kötetlenségként éli meg, az óvodapedagógus azonban tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenységek feltételrendszerét. Ez a tevékenységi forma megkívánja az óvodapedagógustól, hogy ismerje a gyermekek egyéni szükségletét, aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni.

A tevékenységek közül a mozgásfejlesztést célzó testnevelést szervezzük kötött formában. Ennek oka, hogy a mozgás párhuzamos tevékenységként nem megoldható, mivel fokozott baleseti forrás lehet.

A kötött foglalkozás is lehetőséget ad a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételére.

➤ **Hetirend:**

Kialakítása az óvodapedagógus feladata, melyet a csoportnaplóban rögzít.

Készítésénél figyelni kell arra, hogy a csoportok egymás életének zavarása nélkül tevékenykedhessenek. A hetirend nem feltétlenül jelenti a napokhoz kötött tevékenységeket, hanem egy-egy téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő, a képességfejlesztés különböző területeiben, a komplex foglalkozásokban megvalósuló tudatos tevékenységek rendszerét.

9. 3. A nevelőmunka dokumentálása

A csoportban folyó nevelőmunka írásban történő felkészüléséhez az óvodapedagógusok a tevékenységközpontú programmal dolgozó óvodák számára kidolgozott csoportnaplót használják.

Összeállítják a heti és napirendet.

Nevelési tervet készítenek.

A gyermek és körülményeinek megismerése érdekében a beiratkozást követő családlátogatás után, az óvodába kerülés előtti időszak feltárása érdekében anamnézis felvételére kerül sor. A gyermek fejlődését fejlettségmérő lapon rögzítik, és vezetik az óvodába lépéstől az iskolakezddésig. Ezt a dokumentumot törvényben előírt időközönként, illetve kérésre megmutatják a szülőknek, eleget téve ezzel tájékoztatási kötelezettségünknek.

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

10. 1. Óvoda - család kapcsolata

A gyermek személyiségének alakulásában meghatározó, hogy milyen nevelési hatások érik a családjában. Alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként tervezzük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A megfelelő módon kialakított szokások és viselkedési formák a gyermek számára megkönnyítik az óvodai közösségbe való beilleszkedést. Ezért nagyon fontos a családok nevelési szokásainak a megismerése, közelítése az óvodai nevelési szokásokhoz.

Óvodánk nevelési céljainak sikeres megvalósításához feltétel a szülők egyetértése, támogató beleegyezése.

Vállaljuk, hogy mi a gyermeket gondozzuk, szeretjük, képességeihez mérten megtanítjuk őket mindarra, ami életkori sajátosságainak megfelelő.

Az odavezető út, a módszerek a szervezeti formák megválasztása az óvodapedagógus dolga.

A kompetencia alapú program alapján is célunk: a családokkal való együttműködés, a családok segítése, erősítése.

Az óvodapedagógusok napi kapcsolatban állnak a szülőkkel, ezáltal az együttnevelés, az együttműködés érdekében a folyamatos párbeszéd feltételrendszere biztosított.

A megvalósításához számítunk a szülők, nagyszülők aktív közreműködésére, segítségére. Az óvodacsalád kapcsolatának tartalmi fejlesztését az óvoda munkaterve - SZMK terv és a gyermekcsoportok programja tartalmazza.

Javasolt kapcsolattartási formák: - Szülői értekezletek
- Nyitott közös programok, ünnepek
- Nyílt nap
- Családlátogatások / igény és előzetes egyeztetés alapján /

Az igazolatlan hiányzások elkerülése érdekében a szülőket tájékoztatjuk a HHH-ból adódó lehetőségekről, a családlátogatások számát növeljük (szükség szerint).

10. 2. Óvoda - Iskolák kapcsolata

Az óvoda – iskola közötti átmenet kérdésében a Kompetencia alapú pedagógia kihangsúlyozza az érzelmi és erkölcsi nevelés fontosságát, mert ez alapozza meg a személyiség szocializációját, és kapaszkodót nyújt a világban való eligazodáshoz.

Feltételezi az iskolai munkában a játéknak, mint a fejlesztés céljának és eredményének a megjelenítését, a játék – érzelem – erkölcsi metodikai kapcsolatának érvényesítését.

Az óvodai nevelés óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő hatású, ezért legfontosabb feladataink:

- az óvó-védő funkcióban szem előtt tartjuk, hogy a játékra szánjuk a legtöbb időt

- ellene vagyunk minden olyan tevékenységnek, ami „óvodaidegen” és a gyermek kifáradásához, túlterheléséhez vezethet. A szülők ez irányú kéréseit – gyermekeik érdekében – nem vállaljuk fel. Nem engedünk az iskolai nyomásnak sem.

- egészséges, kiegyensúlyozott, boldog gyerekkort kívánunk biztosítani a ránk bízottaknak
- védjük gyermekeink testét, lelkét, értelmét a felesleges megterheléstől
- az iskolával jó kapcsolatra törekszünk, melynek alapja az egymás munkája iránti érdeklődés, megbecsülés és tisztelet.

Keressük az együttműködés sokoldalú lehetőségét. A kapcsolattartást segíti a kölcsönös óvoda-iskolalátogatás.

Biztosítjuk az iskolák pedagógusainak az óvodás gyermekekkel történő megismerkedést és a bemutatkozás lehetőségét.

Szívesen fogadjuk az általános iskolások műsorait az óvodások részére, örömmel teszünk eleget az iskolák programjaira történő meghívásoknak.

Mindezek részletesen szerepelnek az óvoda munkatervében, a csoportok nevelési tervében.

10. 3. Óvoda- Nevelési Tanácsadó, Szakértői és Rehabilitációs Bizottság kapcsolata

A gyermek problémáinak feltárása a nevelési év elején az óvodában történik.

Az óvodai logopédus - pszichológus - fejlesztő pedagógus - gyermek óvónője közös álláspontját figyelembe véve a szülővel megbeszélve történik a Bizottsági Szakvélemény kérése a megfelelő iskolaválasztáshoz, a sajátos nevelési igény, a speciális fejlesztés megállapításához. A vizsgálat időpontjáról a bizottság értesítése alapján a szülőt értesítjük.

10. 4. Óvoda - Egészségügyi szervek kapcsolata

Orvos, védőnő, ÁNTSZ

A gyermekorvos évente egyszer szűrővizsgálatot végez a csoportban, valamint elvégzi a tanköteles korú gyermekek iskolai alkalmassági vizsgálatát.

Az igazolatlan hiányzások minimalizálása érdekében a gyógyult gyermek orvosi igazolását fokozottan ellenőrizzük.

A fogorvos évente egyszer szűrést végez.

A védőnő évente egyszer látás, hallásszűrést végez, szükség esetén segítséget nyújt a fejtetvesség kiszűrésében.

/ A kapcsolattartást közoktatási-és egészségügyi intézmények közötti megállapodás tartalmazza. /

Az ÁNTSZ folyamatos ellenőrzéseket végez, melyről jegyzőkönyv készül.

10. 5. Óvoda - Közművelődési intézmények kapcsolata

Ács Károly Művelődési Központ, Skarica Máté Városi Könyvtár, Árpád Múzeum

Gyermekműsorokon, gyermekfoglalkozásokon, rajzpályázatokon való részvétellel erősítjük a kapcsolatot.

Saját programjainkról tájékoztatjuk az intézményeket, így ők segítik e programok széles körben történő hirdetését.

Közös szakmai előadásokat szervezünk.

Nagycsoporthoz járunk könyvtárba járunk.

Részt veszünk a gyermekek életkorának megfelelő kiállításokon.

10. 6. Óvoda - Fenntartó kapcsolata

Önkormányzat, Művelődési Oktatási Sport és Ifjúsági Bizottság

Kapcsolatunk bár hivatalos, de támogató jellegű és együttműködő.

Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, az óvodavezető beszámoltatása történik.

A konkrét kapcsolattartás formáit a fenntartói és az intézményi minőségirányítási programok tartalmazzák.

Ezen kívül minden óvodát érintő képviselőtestületi ülésen a vezető tanácskozási joggal részt vesz, valamennyi Művelődési Bizottsági ülésen meghívottként jelen van.

11. GYERMEKVÉDELMI FELADATAINK

Eredményes egyéni képességfejlesztés az óvodai nevelés eszközeivel csak úgy lehetséges, ha egyénileg ismerjük a gyermekeket, azt a családi háttérrel, melynek nevelését kiegészítjük.

Évente gyermekenként fel kell tárnunk azokat a körülményeket, amelyek óvodásainkat a családban, az óvodában hátrányosan érintik (egyedül nevelés, érzelmileg sivár családi háttér, túlzott követelmények, magas óvodai csoportlétszámok).

Ezt a munkát a gyermekvédelmi megbízott fogja össze.

☞ Az óvodapedagógus gyermekvédelmi feladatai:

- A gyermek személyiségének megismerése, hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a családi háttér feltárása.
- A gyermek személyiségének megismerése, hátrányos és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, a családi háttér feltárása.
- A szülőkkel való személyes kapcsolattartás.
- A pszichológus, segítségének igénybe vétele.
- A tanköteles korú gyermekek óvodába járásának figyelemmel kísérése.
- Iskolába menő gyermekek iskolai alkalmasságának felmérése.
- Az óvoda épületében és az óvoda udvarán lévő balesetforrások jelzése az óvodavezető felé.
- Séták, játék, egyéb tevékenységek során a gyermekek figyelmének felhívása a baleseti forrásokra, ennek dokumentálása a csoportnaplóban.
- Beiratkozás előtt családok meglátogatása. Családlátogatáskor pontos megfigyelések végzése gyerekekről, tapasztalatok adminisztrálása.
- Több nyílt nap szervezése.
- Személyes beszélgetés a szülővel, hogy ünnepekre, rendezvényekre hozza be a gyermekét.

☞ A gyermekvédelmi megbízott feladatai:

- Kapcsolattartás az óvónőkkel, az óvodavezetővel.
- Kötelező együttműködés a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, jelzőrendszerben történő közreműködési formában.
- Jelzés az önkormányzat felé.
- Kapcsolatfelvétel védőnőkkel, a családsegítővel (segítsék a beóvodáztatást). Teljes körű óvodáztatás támogatása

12. SPECIÁLIS FELADATAINK

12. 1. Roma kisebbségi feladatok

Óvodáinkban a cigány gyermekek száma évről - évre emelkedik. Többségük hátrányos helyzetben él, de előfordul veszélyeztetett körülmények között élő is. Segíteni kell szociális beilleszkedésüket, pótolni a családi nevelés hiányosságait.

Gyermekvédelmi munkaterv készítése, évenkénti feladatok meghatározása.

☞ Az óvodapedagógus feladata

A gyermek és környezetének megismerése, a lemaradás feltárása.

Óvodás korú gyermek (különös tekintettel a tankötelesek) felkutatása.

Differenciált fejlesztés segítése a fejlesztő pedagógus, az óvodapszichológus és logopédus bevonásával, egyéni fejlesztési terv alapján.

12. 2. Szerb kisebbségi feladatok

A gyermek természetesen kötődjön a kisebbségi nyelvhez, kultúrkincshez, meséhez, zenéhez, szép forma, tárgyi világhoz.

Életkori sajátosságainak és egyéni fejlődési ütemének megfelelően ismerje meg a szerb nyelvet, kultúrát és hagyományokat. .

Sajátítsa el a szerb énekeket, körjátékokat, meséket, verseket, néptáncot.

Az óvoda környezete tükrözze a szerb nép hagyományait, tárgyi emlékeket.

A népszokások még élnek, nagy részük vallási ünnepekhez kötődik.

Szerb nemzetiségi ünnepek: Sveti Nikola (dec.19.)

Badnjak (jan. 6.)

Bozic (jan 7-8.)

Poklade

Szent Száva (jan. 27.)

Uskrs, Cvetna nedelja

Duhovi

☞ Az óvodapedagógus feladata

A szerb nyelv megszerettetése, fejlesztése, a nyelvhez való érzelmi kötődés erősítése.

A népszokások eredetének, történetének megismertetése, nemzetiségi kultúra ápolása.

Gyermek népviseleti ruhák megszerzése.

12. 3. Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Évek óta emelkedik a sajátos nevelési igényű gyermekek száma. A sajátos nevelési igényű gyermekeket integráltan, a többi gyermekkel együtt neveljük

A kompetencia alapú program kihangsúlyozza:

A sajátos nevelési igényű gyermek is teljes értékű ember.

Joga, hogy megfelelő, elfogadó, ugyanakkor fejlesztő hatású környezetben éljen, fejlődjön.

A gyerekek őszintén elfogadják, tolerálják a sajátos bánásmódot igénylő társaikat, a gyengébbekhez való közeledés és segítőkészség természetes számukra. Olyan pedagógiai környezetet kell kialakítani az óvodának, ahol a különbözőség felé fordulás mindenkinek természetessé válik.

Amennyiben a szakértői és rehabilitációs bizottság megállapítja a testi és érzékszervi problémát, az értelmi és beszédzavart, vagy a pszichés fejlődés zavarai miatt kialakult nevelési, tanulási folyamatban meglévő tartós, súlyos akadályozottságot, akkor differenciált fejlesztésre, kis létszámú fejlesztő felkészítésre van szükség.

A nevelés segítői a gyógypedagógus (logopédus, pszichológus) és a fejlesztő pedagógusok.

Logopédia: Speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére heti 2x2 órában.

Pszichológia: Óvodáskor sajátosságaitól eltérő magatartású gyerekek kiszűrésére, okok feltárása, szakvélemény kérés előkészítése, fejlesztés, rehabilitáció heti 1x2 órában.

Fejlesztő pedagógiai munka: A tanulási képességeket meghatározó pszichikus funkciók fejlesztése, valamint a tanulási zavarok megelőzése: korrekció, illetve prevenció heti 3 órában.

☞ **Az óvodapedagógus feladata a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása során**

- Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadása, elfogadtatása a közösségben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek alakítása.
- Értesse meg és tudatosítsa a gyermekcsoportban dolgozó dajkával, hogy kommunikációja, bánásmódja, viselkedése ugyanolyan modell értékű, mint az övé
- Az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése, segítőkészség
- A sajátos nevelési igényű gyermekek optimális nevelésének érdekében ismereteinek bővítése gyógypedagógiai téren
- Együttműködés az SNI-s gyermekeket ellátó szakemberekkel – gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus – a hatékonyság, eredményesség, szakszerűség és célszerűség érdekében

12. 4. Migráns gyermekek nevelése

Az a migráns gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás céljából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

A migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést. A bevándorló családból érkező gyermekek értékességét egyediségükben keressük. Az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

☞ **Az óvodapedagógus feladata a migráns gyermekek ellátása során**

- Felkészülés a gyermekek fogadására
- A migráns gyermekek empátiás fogadása
- A gyermek érzelmi biztonságának megteremtése
- A családból hozott eltérő szokások tiszteletben tartása (pl. más sajátos étkezési szokások)
- A magyar nyelv elsajátításának segítése

13. SZOLGÁLTATÁSAINK

13. 1. A helyi óvodai nevelési program megvalósítását segítő alapszolgáltatásaink:

- A gyermekek logopédiai ellátása
- A hallássérült és beszéd fogyatékos gyermekek gyógypedagógiai ellátása
- A gyermekek pszichológiai ellátása
- Részképesség lemaradásának korrekciója fejlesztőpedagógusi segítséggel
- Autóbuszos kirándulás
- Kulturális gyermekprogram

13. 2. Nevelési időn túl szervezett szolgáltatások:

A szülők és a szolgáltató által kötött megállapodás alapján, külön szabályozott formában.

- **Hittan:** Igény alapján az egyházi személy által szervezett fakultatív foglalkozás
- **Táncos mozgásfejlesztés**
- **Úszás**

Érvényességi rendelkezések

A helyi óvodai nevelési program érvényes **2010. szeptember 1-től visszavonásig**.

A helyi óvodai nevelési program **felülvizsgálatának és módosítás indokai:**

- Jogszábváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltás
- Ha a nevelőtestület 70 %- a módosítást javasol
- Ha a szülői szervezet gyermeklétszámnak megfelelő 70 %- a módosítást javasol.

A helyi óvodai nevelési program **nyilvánossága:**

Minden tagóvodában a vezetői irodákban megtalálható egy példány.

A fenntartó honlapján az óvoda dokumentumai között.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Programot készítette a SZIVÁRVÁNY ÓVODA NEVELŐTESTÜLETE.

Benyújtó: Kulcsámé Paska Ibolya óvodavezető

❖ Véleményét nyilvánította:

▪ Szivárvány Óvoda Szülői Munkaközössége	dátum: 2010.
▪ Ráckevei Roma Kisebbségi Önkormányzat	dátum: 2010.
▪ Lórévi Szerb Kisebbségi Önkormányzat	dátum: 2010.

❖ Elfogadta:

▪ Szivárvány Óvoda Nevelőtestülete	dátum: 2010.

❖ Véleményezte:

▪ Feketéné Csermely Éva	
Országos szakértői névjegyzékben szereplő szakértő	dátum: 2010.

❖ Jóváhagyta:

▪ Ráckeve Város Önkormányzata	dátum: 2010.
▪ Lórév Község Önkormányzata	dátum: 2010.

Irodalomjegyzék

- Az óvodai nevelés programja
Országos Pedagógiai Intézet 1989
- Gáspár László
A társadalmi gyakorlat szükségletei és az általános nevelés tartalma
Akadémia Kiadó Bp. 1977
- Gáspár László
Egységes világnépek komplex tananyaga
Tankönyvkiadó Bp. 1978
- Dr. Chrappán Magdolna - Fábián Katalin
Tevékenységek központú óvodai nevelési program Miskolc 1996
- Kovács György - Bakosi Éva
Játék az óvodában
Debrecen 1995
- Körmöczy Katalin
Az óvodás gyermek szükségleteire épülő tanulás
OKKER 2001
- Minőség az óvodában
OKKER 2001
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes
Gyermeklélektan
Budapest 1970
- Nagy László
A gyermek érdeklődésének lélektana
Tankönyvkiadó Bp. 1982
- Pedagógiai programkészítés az óvodában
Debrecen 1996
- Vekerdy Tamás
Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével
Tankönyvkiadó Bp. 1989
- Villányi Györgyné
Az óvodai nevelési program nyomán - követése, fejlesztése
OKKER 2001
- Chrappán Magdolna – Fábián Katalin
Tevékenységek központú Óvodai Nevelés programja
2007, 2. javított, bővített kiadás
- Labáth Ferencné - Gilicze Zoltán - Kovács Erika
Óvodai nevelés kompetencterület: Elméleti Alapvetések
SuliNova közoktatás-fejlesztési és pedagógus-továbbképzési kht. 2007

Törvények, rendeletek

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

137/1996. (VIII. 28) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

23/1997. (VIA) MKM rendelet Fogyatékos gyermekek óvodai és iskolai nevelésének, oktatásának irányelvei

3/2002. (11. 15.) OM rendelet: Közoktatás minőségbiztosításáról és minőségfejlesztéséről

255/2009. (XI. 20.) Kormányrendelet

Ráckeve város Önkormányzatának Közoktatási Intézkedési Tervéről szóló 82/2008. (III. 28.) számú határozata

221/2010. (VII. 30.) Kormányrendelet

Ráckeve, 2010. szeptember 1.

Kulcsárné Paska Ibolya
Óvodavezető